4. Iaşĭ, 5 August 7139 (1631). Moisi Moghila, pentru Pătraşco Başotă, Vistearnicŭ-Mare, cu zapis al luĭ „Iuraşco Başotă ce aŭ fostu Vornic, şi de la Roşca Vistearnicŭ, şi de la oamenĭ bunĭ şi bătrănĭ“, pentru o vînzare, de la „fičoriĭ Tudoriĭ“; se vinde Ţiganul Platon, pentru „doaodzăcĭ de galbenĭ, banĭ bunĭ“ şi o iapă. — Pecete peste hîrtie ruptă.

5. Ispisocŭ sîrbescu de la Vasile-Vodă, dinŭ vleatŭ 7144 [1635], Noe[m]v[rie] 18.

† Adecă aŭ venitŭ denainte noastră şi denainte a tuturorŭ alorŭ noştri moldoveneştĭ boiarĭ, a marĭ şi a micĭ, Dumitru Hromŭ, fečorulŭ luĭ Năstase, nepotulŭ Doamneĭ Măricăĭ[1], de a luĭ bună voie, cu nime nevoitŭ, nicĭ silitŭ, şi aŭ văndutŭ aĭ siaĭ drepţĭ şerbĭ ţiganĭ, anume Pepelea fečorulŭ luĭ Gavrilŭ şi cu fičori luĭ. Aciaştĭ aŭ văndutŭ aluĭ nostru credinčosŭ şi cinstitŭ boiariŭ Pătraşco Başotă Marele-Logofătu, dreptu zăci ughĭ roşiĭ. Şi întru aceaiaşĭ iară aŭ venitŭ denainte noastră şi denainte boiarilor noştri Nastasiia şi soru-sa Greaca, fiati ali Angheliniĭ Bărboae, tijŭ nepoti ali Doamneĭ Măricăĭ, de a lorŭ bună voie, de nime nevoite, nicĭ asuprite, şi aŭ văndutŭ iarăşĭ aĭ seĭ drepţĭ şerbĭ Ţiganĭ, anume Nastasiia, tijŭ fata luĭ Gavrilŭ, soara Pepealeĭ, ce scriemŭ maĭ susŭ, şi cu fečori eĭ; care aceştĭ Ţiganĭ aŭ fostu drepţĭ de moşiia Doamneĭ Măricăĭ. Decĭ iale aŭ văndutŭ tijŭ credinčosuluĭ şi cinstitŭ boiarinuluĭ nostru luĭ Pătraşco Başotă Velŭ Logof[ă]tu dreptu 8 ughiĭ roşiĭ. Şi, sculăndu-să alŭ nostru credinčosŭ şi cinstitŭ boiarinŭ Pătraşco Başotă Velŭ Log[o]f[ă]tu, şi aŭ plătitŭ deplinŭ cu aceĭ banĭ ce scriemŭ maĭ susŭ, 18 ughĭ roşiĭ, în mănuli luĭ Dumitru Hromŭ, fečorŭ Nastasii Cĭolpănias[eĭ], şi înŭ mănuli Nastasii şi Greaciĭ, fetiali Anghelinii Bărboae, toţĭ nepoţiĭ Domniĭ Măricăĭ, denainte noastră şi denainte boiarilor noştri. Dreptu aceaia, dacă amŭ văzutŭ de a lorŭ bună voie, tocmală şi deplină plată, iarŭ noĭ însăşŭ amŭ datŭ ş'amŭ întăritŭ aluĭ nostru credinčosŭ şi

[1] A luĭ Ion-Vodă, fata luĭ Lupea Huru.

cinstitŭ boiarinŭ, luĭ Pătraşco Başotă Velŭ Logof[ă]tu, prea aceĭ de maĭ susŭ numiţĭ Ţiganĭ, pecumŭ ca să-ĭ fie şi de la noĭ dreptĭ şerbĭ ţiganĭ şi cumpărătură şi uricŭ şi întăritură cu totŭ venitulŭ, neclătitŭ înŭ viacĭ.

Amŭ tălmăcitŭ eŭ, Axinte Uricariulŭ, să să ştie. — U Ias, l[e]t 7216 [1708], Iun[ie] 9.

Pe dos:

Pepele Ţiganŭ.

Fečorĭ Pepeli ce să află la mănăstria *(sic)* Bărboĭ: Ghiorghi, fečorŭ luĭ Dumitraşco Pepeli.
Ioniţă bratŭ Ghiorghi.
2 surorĭ, tijŭ a lorŭ.

Păstrat în originalul, datat: Iaşĭ, 18 Novembre 7144 (1635). Vasilie-Vodă, pentru Dumitru Hromŭ, fiul Nastasieĭ кнѕк гсп҃жда марика, care vinde pe Ţiganul Pepelea, fiul luĭ Gavril, — luĭ Pătraşco Başotă Marele-Logofăt, pentru ѕг жωлти. „Nastasiia şi sora eĭ Greaca, fetele Anghelineĭ Bărboae, тиж кнѕкωке гсп҃жда марики", vînd aceluiaşĭ pe Ţiganca Nastasiia, fata luĭ Gavril, sora luĭ Pepelea, „carĭ Ţiganĭ aŭ fost dreptĭ de danie (дѣдинѕ) Doamneĭ Maricăĭ (марикыї). Maĭ jos: „Dumi ru Hromŭ fiul Nastasieĭ Cĭolpăneasa".

Iscălitura Domnuluĭ. — Dumitru.

6. Iaşĭ, 9 Februar 7144 (1636). „Savinŭ Prăjesculŭ Velichi Dvornicŭ" vinde un Ţigan luĭ „Petraşco Başotă Velichii Logofetu".

7. Iaşĭ, 28 Mart 7144 (1636). Vasilie-Vodă, luĭ Toaderŭ Moţocŭ, pentru un Ţigan. Slavon.

8. 28 Mart 7144 (1636). Vasilie-Vodă. Pentru vînzarea, de Toderŭ Moţocŭ, a Ţiganceĭ Mărica, soţia „Pepealiĭ Ţiganuluĭ", de la „părintele luĭ Moţocŭ č-aŭ fostŭ Vornicŭ". Se vinde luĭ Pătraşco Başotă Mare-Logofăt, cu 15 ughĭ, „banĭ bunĭ".

Tradus de Axinte Uricarŭ la Iaşĭ, 9 Iunie 7216 (1708).

9. Iaşĭ, 7148 (1639-40). Vasile-Vodă, pentru Ghiorghie Corosteanulŭ în proces cu „Bălşoae", pentru Ţiganĭ. Ea nu se presintă, şi pierde. Era Ţiganul luĭ „de moşie". „Iarŭ

de unŭ calŭ ce dzice Bălşoae c'aŭ datŭ pentru acestŭ Ţiganŭ orecuĭ, să-şĭ čară calulŭ de la cine l-aŭ datŭ.“

10. Iaşĭ, c.1640. Vasilie-Vodă. Pentru Ţiganĭ, luĭ Gheorghie Corosteanulŭ: Bălaia, Ştefulŭ, Petrea, Maghiţa, Tiionŭ, Radulŭ, Calina, Făntăna, Urco, Drăghina, Simziiana, Cĭorrăia, Toaderŭ Dudulea, Vasiica, Sora, Buzuca (bărbat), Măriica, Ihnatŭ, Dolca, Căţa, Nistorŭ, Petrimanŭ. — Gavrilaşŭ Velŭ Log. Dumitraşco.

11. Iaşĭ, 31 Mart 7153 (1645). Vasilie-Vodă, pentru „Ghiorghie Roşca bivŭ Vistiarnicŭ“, dîndu-ĭ Ţiganĭ: Stan, Mărica, Andonie, Griul, Măriia, Odochiia, Furnica, — cumpăraţĭ supt Radul-Vodă de la „Necoară Moţocŭ Dvornicŭ“, pe ѕг жолти. Toderaşco Vel Logofăt.

12. C. 1650. Vasilie-Vodă. Luĭ Ghiorghie Corosteanuluĭ, pentru Ţiganĭ „č-aŭ avutŭ părintele săŭ Drăganŭ Logofătulŭ de la Pătru-Vodă“. Nume: Bălaia, Piatrea, Maghiţa, Ivanŭ, Calina, Slavŭ, Făntăna, Dumanŭ, Urco, Drăghina, Agafiia, Simdziiana, Cĭorrăia, Toaderŭ Dudulea, Văsiica, Uzuca (bărbat), Toaderŭ Vişină, Dolca, Tomşea, Colţea, Căţa, Nistora, Piatrimanŭ, „doĭ copile“. Traduce, („scrie“) Vasilii Uricarŭ.

[Pe dos, listă:] „Bătogŭ, Ianoşŭ, Raţŭ, Lupaşco, ača fie ce o ţine Nego[i]ţă Carăiman Ţiganulŭ, ce-ĭ bucătarŭ la Vas[ile] Logof[ă]t, Brodana.“

13. Iaşĭ, 16 Maiŭ 7166 (1658). Ghiorghi Ghica-Vodă cătră „părcălabĭ şi la slugile Domnieĭ Meale cariĭ veţĭ înbla pentru Ţiganĭ şi la gĭudzĭ şi la vătaşĭ de Ţăganĭ“, pentru aĭ luĭ „Toaderŭ şi luĭ Zosimŭ, fičoriĭ răpousatuluĭ Pătraşco Başotă ce-a fostŭ Lugofătŭ-Mare.“

14. C. 1680. Izvodŭ de Ţiganiĭ cariĭ pe unde săntu... Dinŭ susŭ de Rămnicu în satu..., Vasilie Pane..., Pavălŭ fratele Sanduluĭ alăutarŭ..., Anca fata Iftincăĭ, nepota luĭ Marcu, la Căpitanulŭ; Aniţa fata Ilinciĭ, nepota luĭ Onŭ, la Faraoanĭ, în Ţara Munteniască...; ficĭorulŭ luĭ Gligoraşŭ Săvati la Zlătariulŭ, şi Vasilie în Focşenĭ la Maca Ţiganŭ, Simionŭ sinŭ Costandinŭ Negrulŭ alăutariulŭ..., Cărstăna, la Buhuşu.

Izvodŭ de Ţiganĭ cariĭ sintu pe la boerĭ, să să ştie... Geferŭ sin Anghelinii, Albicŭ fičoru luĭ..., Romăşcanŭ fratele luĭ Albicu, Grue..., Macsin, snă Baduluĭ, 4 fičorĭ, tijŭ la Visterniculŭ Toderaşcu, Iona ce o ţine Bonculŭ, fata Creţuluĭ..., Necşe fata Stoicăĭ..., Lazor fičorulŭ Ioniĭ ce aŭ ţinut-o Şoşŭ..., fičori Ioani, Beiulŭ..., Ionŭ nepotŭ luĭ Lazorŭ de soră..., Nene sin Eşenciĭ..., Trătadie fičori Slavniĭ, nepoţĭ Drăgălinii; Istratie, fata luĭ Dumitru, după purcariŭ.

Izvodŭ de vecinĭ dinŭ Vorăntăreştĭ. Solomonŭ, Ilie sinŭ tăbăcariuluĭ; Dumitraşcu fičorulŭ Mironese şi Neculaiŭ fičoriĭ Tangăĭ, Năculaiŭ şi Gavrilŭ şi Ştefanŭ, fičoriĭ Nacăĭ, fičoriĭ luĭ Bărna Ionaşcu.

15. C. 1680. [Fragment de scrisore :] Întru totŭ cinstitŭ dumn[ea]ta nene, părintele mieŭ, să fiĭ dumn[ea]ta sănătosŭ, depreună cu iubitŭ soţulŭ dumitale, şi poftimŭ de la milostivolŭ Dumn[e]dzăŭ ačastă puţină scrisoare a noastră să afle pre dumn[ea]ta cu bună sănătate. De veĭ osteni dumn[ea]ta a întreba de sănătatea nostre, să ştiĭ dumn[ea]ta că ne aflămŭ cu sănătate, denŭ mila milostivuluĭ Domn[e]dzăŭ. Alta, tămplăndu-să dumisale frateluĭ Toderaşco a merge în ţară, înţelegăndŭ că i-aĭ poruncitŭ dumneata, prilejendu dumn[ea]luĭ aice la nuĭ, amŭ scrisŭ la dumn[ea]ta părinteluĭ mieŭ pentru dumnealuĭ fratele Toaderŭ, ca să-lŭ erţĭ dumn[ea]ta după greşala č-aŭ greşitŭ, ca unŭ părinte milostivu; să nu te înduri dumneata de dănsu. Fie-ţĭ dumitale milă, părintele mieŭ, că blagoslovenie părinteluĭ îĭ de mare folosŭ fičoruluĭ, ca şi . . . La dzestre, de aŭ luatŭ maĭ multu, aşè va lăcomi si è şi din moşie... cu noĭ, de care lucru ne rugămŭ dumitale, părintele nostru, de înpărţială driaptă ca să ni facĭ dumn[ea]ta, să mulţemimŭ dumitale ca părinteluĭ nostru milostivŭ. Că dumnealorŭ fraţiĭ încă să pomenescu c'amŭ luatu şi eŭ dzestre ca şi soru-mè Marie, iarŭ dumneeĭ sora Marie adevăratŭ c'aŭ luatŭ acee ce i-aŭ fostu voe şi ce i-aŭ plăcutŭ, iarŭ mie mi-aŭ datŭ ce şi s'aŭ . . . Ş'aŭ luatŭ triĭ părţĭ, iar mie mi-aŭ datŭ a patra parte, şi dintr'aceste mi-aŭ datŭ mie

ce nu i-aŭ trebuitŭ dumisale; păn mărgăritarŭ ce s'aŭ fostŭ înduratŭ de mi s'aŭ fostŭ datŭ, încă, pre urmă, cu rugăminte plăngăndu să e-l înprumutŭ, și l-aŭ luatŭ ș'acela, ș'o păreche de sarje, care pănă astădzĭ nu le potŭ scoate. De care lucru să știĭ dumn[ea]ta, neno, c'amŭ făcutŭ dumisale fratelui Toderŭ... mi-aŭ opritŭ... cătŭ amŭ datŭ eŭ, și să fie tocmală frățască între noĭ și dumnealorŭ... [Știĭ] dumneata, părintele nostru, că este viiață, dar este și moarte: decătŭ pre urma dumitale să ne tragemŭ pre la ğudeţe și la Devanurĭ, maĭ bini dumn[ea]ta, precum-ĭ maĭ bini și maĭ cu dreptate, că toţĭ dentr'un părinte și dintr'o maică săntemŭ născuţĭ, cariĭ, vădzindu că este cu strănbulŭ între fraţe, n'oĭ putè să tacŭ nice eŭ pentru șepte caĭ, č-amŭ avutŭ daţĭ de la mușe-mè, ce în... [du]mitale. Și, cu atăta obărșindu, să fiĭ dumneata sănătosŭ.

A dumitale maĭ mică și plecată fiică, Anghelușe Armășoe, mă 'nchinŭ dumitali și dumisali maicăĭ nostră, și nepoata dumilorŭ voastre Rucsanda încă să închină dumilorŭ vostre de sănătate.

Întru cinstită măna dumisali neniĭ părintelui nostru cu cinste și cu sănătate să să dea."

16. C. 1680. Venit-aŭ nepotulŭ Toaderŭ de n'aŭ întrebatŭ păntru oamini otŭ Tomeștĭ; decĭ noĭ știmŭ pe Andronicŭ fičorŭ Pinti, cu frate-seŭ, precumŭ săntu vecinĭ din Doroșcanĭ.

Fičori Iosipoeĭ, Samsonŭ și Gavrilŭ și Gheorghie.

Fičorulŭ Petresi, Mihăila.

Alecsandru aŭ fostu prisăcarŭ la Bălăneștĭ.

Tudorŭ.

Iuteșŭ, vecinŭ de Vercești.

Bologŭ, tijŭ vecinŭ, otŭ Verceștĭ.

Pe aceștĭ oaminĭ amŭ apucatŭ la părinţi noștri vecinŭ, și eĭ nu să tăgăduia că nu-sŭ vecinĭ.

Mărturisăscu cu frica luĭ Dumnedzeŭ la mana Maraeĭ (?).

[Vo:] Mărturie pentru vecinĭ, de la Răcovaţoia.

17. Nîneștĭ, 17 Iunie 7200 (1692). „Gor[o]veiŭ, zetŭ Lupașcu de Năneștĭ", vinde pe Ţiganca Mărie, cu „unŭ co-

pilŭ", fata „Păscălinii Gherghiciniţiĭ", „de la socru-meŭ Lupaşcu Boĉomŭ", — cu 20 „leĭ bătuţĭ". Marturĭ: Ionŭ Sturdzea C: iscalŭ (în act: „Postenicolŭ"), ereĭ Gorghii Focenco („popa Gherghi"), Costantinŭ bivŭ Cĭauşŭ, Necola Antohie Velŭ Şetrarŭ, şi eŭ Pavălŭ sinŭ Ştefanŭ otŭ Tutova m'amŭ întămplatŭ: azŭ Pavălŭ iscalŭ (foarte frumoasă caligrafie), azŭ Costantinŭ iscalŭ, azĭ Mihăilachiia, Chiriţa, Apostulŭ, Naculŭ, Dosofteĭ egumenŭ iscalŭ, Dragomirŭ (şi „popa Bosie" în text)".

18. Iaşĭ, 4 Novembre 7201 (1692). Mihaĭ Răcoviţă, pentru Gavril Leaca Postelnicul şi Iordachi Cantacuzino cu privire la Ţiganĭ. Leaca-ĭ are „de pe maică-sa Cărstana, fata luĭ Buĉumŭ ĉ-aŭ fostu Stolnicŭ-Mare". Iordachi arată că are *drese*, dar nu le aduce. „Gĭudecă cu dreptulŭ după leagia ţărăĭ." „Iarŭ până atuncia să aibă Medelniciarulŭ a-ĭ da Ţiganiĭ pe ispisocŭ ce ni-aŭ arătatŭ". Pecete mare.

19. „Cinstite al mieŭ frate maĭ mari, dumn[ea]luĭ cumnatulŭ Teodorŭ Pălad[e] Velŭ Vist[ieriŭ], cu fericita sănătate mă 'nchinŭ dumitale. Nu supărŭ maĭ multŭ pe dumneata, fără cătŭ facŭ ştire dum[itale] pentru o Ţigancă de pe Cĭaureştĭ, cari aŭ fostu după un Ţiganŭ a dum. Pitariuluĭ Iliia, care aŭ făcutu depreună 4 copiĭ, şi eŭ amŭ înpărţitŭ copii cu Pitariulŭ: 2 amŭ luatŭ iaŭ şi 2 dum. Pit[ar]u Ilie. Şi aşeşŭ atuncia i-amŭ schimbatŭ cu văru-mieŭ Neculaĭ Şoldanŭ, avăndu doĭ Ţigance după 2 Ţiganĭ aĭ mieĭ, şi văru-mieŭ Şoldanŭ iarăşŭ i-aŭ văndutu Pit[ariulŭ] Ilie, fiindu-ĭ şi cumnatu de pre Başotă Vist., precumŭ arată scrisorile la măna Pit[ariuluĭ] Ilie acmu. Nişte ğudzĭ aĭ dum. cari îmblă de străngŭ Ţiganiĭ de pe Cĭaureştĭ, îĭ facŭ gălĉavă, şi vorŭ să-ĭ ià Ţiganiĭ, cu poronca dumitale. La care acmu n'amŭ pututŭ să staŭ să vorovăscŭ cu dumn[ea]ta pentru aĉasta. Darŭ poftescu pe dumn[ea]ta să n'aibă supărare dum. Pit. Ilie să i să ià vr'unŭ Ţiganŭ pănă oĭ veni eŭ de la Ţinutu, şi atuncĭ, dacă va fi să iaŭ dum., eŭ m'oĭ aşeadza cu dumn[ea]ta. Aĉasta poftescŭ, şi mă rogŭ dum. şi fiĭ dum. sănătos. L[ea]t 7208 [1699], Oct[omvrie] 13.

A dum[itale] maĭ micŭ şi plecatŭ frate şi slugă
Nicol[ae] Cost[inŭ]."

20. C. 1700. „Cu părintescă [d]ragosti mă închinŭ dumitali, iubită fiica mè Marii. Iată ca amŭ trimesŭ pi Luca şi pi fičorulŭ bucătarulu[ĭ]; doră-ĭ avè o Ţigancă, orĭ dumnata orĭ nepotulŭ Iordachi, să însuraţĭ pi fičorulŭ bucătarulu[ĭ]; că niînsuratŭ nu-ĭ nădejdi a-l ţinè. Iară pentru Luca aŭ vinitŭ aice o Ţigancă; să răspundi că-ĭ a unuĭ Buzni; dumnata, dacă-ĭ socoti, să vorbe[ş]tĭ cu Buzne: poti-ĭ putè să o eĭ di la dănsulŭ c'un felŭ di tocmală, şi l-omŭ însura şi pi dănsulŭ şi pi urmă după morte mè şi pi dănsulŭ ţi l-oĭ da. Şi poftescu, Mario, să mă în[ş]tiinţiz cu adivăratŭ pentru bucătarŭ, cununatu-ĭ cu bună samă, orĭ nu-ĭ cununatŭ. Şi, orĭce-ĭ faci, săleşti di-ĭ însoră, di ţi voe să nu ti păgubeştĭ di dinşăĭ; că eŭ, di-i avè nişti copiĭ, ţi i-aşĭ da, şi acù, după morte mè, ţi-ĭ oĭ da şi pi acie. Săntu a dumitali mamă: Ghenar 8.
Catrina Donicĭ Stolničasa.

Iubitiĭ mele fiică Marie Stolničasa Hroničasa Irae *(sic!)* [Prunculeasa?], cu păritescă dragosti să dè.

21. După 1700. † Neculaĭ Costănŭ viitori Logofătŭ facemŭ ştire cu ačastă scrisoari a mia la măna văru-meŭ luĭ Neculaĭ Şoldanŭ Postelniculŭ, precumŭ ni-amŭ învoitŭ amăndoĭ şi amŭ făcutŭ schimbu cu nişte Ţăgance ce are văru-meŭ di pe Şoldanŭ după nisti Ţiganĭ alŭ meĭ, anume —, sora luĭ Caşuchi, ce o ţine Ionosŭ Ţiganulŭ şi pe fata eĭ Iliana, care o ţine Costantinŭ Ţiganulŭ, şi cu copii č-arŭ veni înŭ parte lor, şi unŭ copilŭ a luĭ Vas[i]lie Ţiganulŭ, fečorulŭ ğudeluĭ. Acestĭ Ţiganĭ mi-aŭ datŭ văru-meŭ Şoldanŭ, şi eŭ amŭ datŭ văru-meŭ unŭ Ţiganŭ holteiŭ, anume Toaderŭ, şi pe Ştefăniia, fată mare, sor[ă] luĭ Toaderŭ, fečoriĭ luĭ Ştefanŭ Grosuluĭ Ţiganulŭ, — Ţiganca č-aŭ ţinut-o Grosulŭ, care Grosulŭ Ţiganulŭ aŭ fostu a luĭ Ilie de Visterie, iarŭ Ţiganca Grosuluĭ aŭ fostŭ a noastră de pe Cĭaureştĭ, şi, făcănd patru copiĭ cu Grosulŭ, ni-amŭ înpărţitŭ cu Ilie de Visterie, şi înŭ parte dumisali s'aŭ venitŭ Apostolŭ Mavrichi şi cu Nechita, iarŭ înŭ parte

noastră Toaderŭ şi Ştefăniia, pe carii i-amŭ datŭ văru-meŭ luĭ Şoldanŭ, făcăndu schimbu. Decĭ, de s'ar scula cineva den Cĭaureştĭ ca să gălcevască pentru aceştĭ doĭ Ţiganĭ, eŭ să aibu a da samă, iarŭ văru-meŭ Neculaĭ Şoldanŭ să-ĭ stăpăniască cu pace, iarŭ, sculăndu-să cineva dinŭ Cĭaureştĭ, şi, de arŭ lipsi aceĭ doĭ Ţiganĭ de la măna văru-meŭ luĭ Şoldanŭ, să aibu a-ĭ da", etc.

22. C.1700. Alŭ nostru de bine voitorŭ, dumneata cumnate Ilie, sănătate şi totŭ fericitulŭ bini îţĭ poftescŭ dumitale de la milostivulŭ Dumnedzăŭ. Cinstitŭ răvaşulŭ dumisali unchesuluĭ Başotă şi unŭ omŭ cu o luminată carte Mării Sale luĭ Vodă mi-aŭ venitŭ, în care scriŭ pentru Bălăčanu Ţiganulŭ, să-lŭ daŭ. De cari lucru eŭ Ţiganulŭ nu-lŭ poprescŭ dumitale; numaĭ iată că şi eŭ, nezăbăvindŭ, voĭ să vinŭ la Eşŭ, şi oĭ aduce şi Ţiganulŭ cu mini la Eşŭ, şi, dacă ne vomŭ putè aşăza amăndoĭ, eŭ oĭ dà dumitali bănişorĭ gata. Ce poftescŭ pe dumneata să nu-mĭ facĭ maĭ multu zulumŭ, că, precumŭ îţĭ scriŭ dumitali, întru adevărŭ aşă a fi, oĭ aduce Ţiganulŭ la Eşŭ, de ne omŭ putè tocmi bini: de nu amŭ datŭ tal., a rămăni *(sic)*. Iarŭ pentru unŭ copilŭ a luĭ Ionŭ Ţiganulŭ, aceia nu-ĭ nimicŭ: eŭ amŭ izvodŭ iscălitŭ de dumnelorŭ, şi la dumnelorŭ este izvodŭ iscălitŭ de mini, şi nu-ĭ nimicŭ aceia. Ionŭ Ţiganulŭ aŭ avutŭ nişt[e] copiĭ cu ača Ţigancă ce zicŭ dumnelorŭ, darŭ aŭ muritŭ şi Ţiganca şi copii aceia cu totulŭ. Iarŭ Ionŭ Ţiganulŭ aŭ luatŭ acmu de curundŭ o Ţigancă a noastră, şi cu aceia are vr'o 2 copilaşĭ mititeĭ. Iarŭ, pentru Bălăčanu, i-amŭ spusŭ şi frate-meŭ Scarlatache că i l-aŭ datŭ unchesulŭ Zbiere luĭ, dzicăndŭ c'a da elŭ altu Ţiganŭ dumitale, aŭ ce poveste a hi avăndŭ, nu ştiŭ eli *(sic)*. Eŭ aceia nu puĭ la socotială. Dumneata veĭ întreba şi pe frate-meŭ Scărlătachi, iarŭ eŭ, cumŭ zicŭ, oĭ aduce Ţiganulŭ la Eşĭ, şi'n ce chipŭ a hi, a hi. Ačasta poftescŭ pe dumneata, şi să fiĭ dumneta sănătosŭ.

Alŭ dumitale cumnatŭ şi gata spre slujbă:

Costandachi Velŭ Cluč[erŭ].

† Dumisale cumnatulŭ Ilie de Visterie cu bună sănătate să să dè.

23. C. 1700. Scrisoare către „Ilie Catar[giu] Hatman." Pomenit „părintele Ierimie ce era dechiŭ la Mitropolie". „Ţiganca Bărdăniasa."

24. C. 1700. Cinst[iteĭ] a noastră ca o soră, dumi[sale] cumnată Marioară Prunculieseeĭ, cu frăţască dragoste şi cu fericită sănătate mă închinŭ dumi[sal]i. Maĭ multŭ n'amŭ către dum[neata], făr' de cătŭ, fiindcă din vrere şi pronie luĭ Dumnezeŭ amŭ căsătoritŭ pe fiica noastră Marie după dumn[ea]luĭ Toaderŭ Jora Pit., n'amŭ lipsitŭ a înştiinţa, pentru doĭ copiĭ de Ţig[an], parte dinŭ Ioana Ţiganca, după înpărţială ci amŭ avutŭ cu dum[nealuĭ] înnainte dumisali Velŭ Logof[ă]tŭ, — iată aceĭ doĭ copiĭ ce sintu la dum[nealuĭ], i-amŭ datŭ de zestre fiiciĭ noastre Marii. Viindu dumn[ea]luĭ ginerele la dum[neata], poftescu să-ĭ daĭ copii aciĭ de Ţiganŭ fără de nicĭo smintială. Şi sintŭ alŭ dumi[tal]i ca u[nŭ] frate Iuni 6.

Ilie Sandul Stol[ni]c.

[Pe V°:] Ţig. de la Spat. Costinŭ Catargiu, u[n] copilŭ ce are să dè dinŭ Paraschiva fata Chimingeriţiĭ, soră cu Costantinŭ şi cu Ionŭ, pre care o ţine Preda Ţig[anulŭ] Spat[aruluĭ] Costinŭ Catargiulŭ.

Răvaşŭ pentru Ţiganĭ, de la mătuşa Marie Pruncules[a].

25. Înnainte de 1700. Adecă eŭ, Apostolŭ Catargiulŭ, scriŭ cu častă scrisoare a mè pântru o tocmală ce amu cu dumnialuĭ Mironŭ Stârce pântru nişte direse a Corăstanuluĭ ce-sŭ la mine; decĭ dumnaluĭ mi-aŭ datŭ doo sălaşi de Ţiganĭ, care mi-or plăcè, dintr' aceştĭ Ţiganĭ a Corăstanuluĭ, iară eŭ să-ĭ daŭ dumisale toate zapisăle şi urice[le] căte vorŭ hi a Corăstianuluĭ la mine. Şi ačastă tocmală o amŭ făcutu dinnainte a mulţĭ fičorĭ de boerĭ, anume Gligoraşŭ Rusulŭ Velŭ Spătarŭ şi Alecsanu *(sic)* Buhuşŭ Velŭ Pitarŭ şi Toderŭ ftori Spătarŭ şi Vasili Urechi şi alţĭ fičorĭ de boerĭ. Şi pentru credinţa amŭ iscălitu. — Apostolŭ Catargiulŭ bivŭ Postelnicŭ iscalŭ, azŭ Gheorghie bivŭ Postŭ.,

azŭ Alexandru Buhuşŭ Velŭ Pit[ariŭ], azŭ Toaderŭ Rusulŭ ftori Spăt[arŭ].

26. C. 1700. Ţiganiĭ de pe Pătraşco Başotă Logof[ă]tŭ. ... Dumitru Pepele..., Lićulŭ..., Cheşco şi Horuşco şi Vasilie şi Melinte şi Caşuchi şi Ghiorghii Frăncul..., Ţunţa..., Leca, Măguţa, Platonŭ fećorulŭ Todoeĭ..., Bădica ğudele dum. Păladi Velŭ Vist., Mălaĭ Chingiulŭ, fećorŭ Saftiĭ otŭ Eşŭ;... aŭ făcutŭ 2 fete şi unŭ copilŭ..., fećorulŭ Lacătuşuluĭ, tijŭ Ţig. a Is[ă]cesculuĭ; Varticŭ fećoriulŭ luĭ Larionŭ aŭ făcutŭ pe Urăta cu o Ţigancă a Domniĭ Saftiĭ..., Tofanŭ, Damaschinŭ, Horuşco Ţig. aŭ muritŭ înŭ Băcanĭ, şi fećoriĭ luĭ înŭ Băcanĭ aŭ rămasŭ. Fećoriĭ luĭ Negriĭ Frănculŭ să află la Lăţăştĭ. Titia, soră luĭ Mălaĭ, Gavrilŭ corueriŭ, tijŭ fećorŭ Saftiĭ, ce-ĭ cărşmariŭ înŭ Bor *(sic)*. Costantinŭ fećorŭ luĭ Vas[i]lie Mişco, a Păşcan[uluĭ], cu toată săminţie luĭ... Pentru aceştĭ s'aŭ făcutŭ carte de blestemŭ, cine i-a tăgădui. Toderŭ fećorulŭ Măriuţiĭ, fata luĭ Vas[i]lie Narteĭ, ce iaste la Gălata, şi maĭ săntu 2 Ţi[ganĭ] la Gălata, fetele luĭ Gligorii Nartiĭ sfetitorŭ, şi o Ţigancă, Marie magopaţa.

27. C. 1700. Listă de Ţiganĭ: „Sava, Ilena, Sofronie, Halunga (Halungăĭ), Floar[e], Ţica, fata Floriĭ, Flore fećorŭ Savăĭ, la Sărdăroae Cărstiĭ, Dochiţa, Cărstăna fata Raduluĭ, ć-aŭ ţinut-o Bărnă Ţiganulŭ, a luĭ Buhuşŭ, Calie, fata Raduluĭ...

28. La alŭ nostru de bine voitorĭ dumneluĭ Gavrilaşco Post[elnic], sănătaate şi totŭ fericitulŭ bine poftimŭ dumitale de la milostivulŭ Dumnezeŭ să-ţĭ dăruiască: întămplarea aceştiĭ scrisorĭ către dumneta nu iaste de altă fără de cătŭ facŭ ştire dumitale pentru unŭ Ţiganŭ alŭ dumitale, Temuşŭ; veĭ şti dumneta că iaste la noĭ căsătoritŭ, după o Ţigancă a nostre, şi, înţelegăndŭ că veĭ să-lŭ vezĭ domneta, ce pohtescu prea domneta, maĭ bine să fie la noĭ decătŭ la alţiĭ, că iaste păcatŭ să să desparţă de Ţigancă. Numaĭ domneta mie-ĭ scrie pre cătŭ i va fi preţulŭ, şi eŭ voiŭ tremite dumitale baniĭ. Pe cine veĭ tremete domnata cu scrisoarea, şi, făcăndu-mĭ dumneta

acestŭ bine ca să fie la noĭ, şi noĭ de ce ne veĭ pohti, gata vomŭ fi a sluji dumitale, orĭ de ce. De ačast[a] să avem, domneta, răspunsulŭ dumitale. Ačasta mă rogŭ dumitale. Şi mila luĭ Dumnezeŭ să fie dumitale de ajutorŭ.

Iunie 18 dni, leat 7212 [1704].

De bine voitorŭ dumitale

'Ιωάννης . . αρ., Κλωτζάρης τῆς Ἄριας."

29. 6 Iunie 7217 (1709). Mihaĭ Răcoviţă, pentru pîra luĭ Ştefan Hăbăşescul pîrcălabul cu „Ionŭ Buhuşŭ č-aŭ fostŭ Logofătŭ-Mare", pentru Ţiganca „Măriia, fata luĭ Gavrilŭ Nevriga", vîndută luĭ „Rugină Jitniceriulŭ". Ar fi *plătit* tatăl Hăbăşesculuĭ pe Gavril Nevriga „de la perdzare, pentru neşte furtuşagurĭ". O iea şi o vinde din noŭ fiul. Se hotăreşte a da luĭ Buhuş „o Ţigancă cu copiĭ de potriva aceĭ Ţigance". Decĭ „s'aŭ aşedzatŭ". Iscălitura Domnuluĭ. Pecete mică.

30. Iaşĭ, 17 Iunie 7217 (1709). „Antohie Jora Velŭ Log[o]f[ă]t" dă zapis „luĭ Ştefanŭ Habăşesculŭ părcălabulŭ" pentru datoria „nepotu-mieŭ Costantinŭ Scărlatŭ". Frumoasă iscălitură: „Antiohie Jor[a] Velŭ Log[o]f[ă]tŭ".

31. Zapis al luĭ „Ştefanŭ Hăbăşesculŭ č-aŭ fostu părcălabŭ" pentru „Marga Buligiasa Ţigancă, cu fiul Budza"; îĭ avea de la Antiohie Jora şi nepotul Costantinŭ Scărletŭ. Şi o Ţigancă, „fată a Gherghecianiţiĭ". „Goroveiŭ, ginerile luĭ Lupaşco Bučumŭ". Iscălesc: „DimitraşcoVelŭ Hat[manŭ], Vasilie Popa ur[i]carŭ".

32. Iaşĭ, 7 Iulie 7217 (1709). Mihaĭ Răcoviţă, pentru judecata luĭ „Gavrilŭ Leaca Postelniculŭ" cu „Simionŭ fečorulŭ luĭ Neofitŭ". Pomenit „Pavălŭ Ţiganulŭ, tatălŭ luĭ Vasilie Ţiganulŭ". „Vădzindŭ Domnie Mea că s'aŭ scăpatŭ şi n'aŭ venitŭ la dzi precumŭ i s'aŭ poroncitŭ, l-amŭ datŭ Domnie Mea rămasŭ pe Simion dinŭ toată leage ţărăĭ, ca să nu maĭ aibă triabă, nicĭ să maĭ scornească pără, saŭ să-ĭ maĭ stăpănească." — „Dumitraşco Velŭ Hat[manŭ] кь дикан."

33. Iaşĭ, 21 Septembre 7218 (1709). „Gavrilŭ, fičorulŭ luĭ Mironŭ Stărcea", „fiindŭ eŭ datorŭ luĭ Suleimanŭ Tur-

culŭ cu patrudzăcĭ de vedre miiare, şi neavîndu să-ĭ daŭ mierea, şi avîndu nevoia marea de sprea Turcu, amŭ scosŭ unŭ Ţiganŭ alŭ mieŭ dreptu de moşiia, la vîndzarea.“ Alţiĭ „înŭ parte fămeiĭ luĭ, fiindu Ţigancĭ a dumisali Log[o]fătiasăĭ, de Valea-Sacî... Şi amŭ întrebatŭ de fraţiĭ mieĭ, şi nime n'aŭ vrutŭ să cumperea. Decĭ, fiindu-mĭ dumnealuĭ Ilie de Visteriia nepotŭ, amŭ cădzutŭ la dumnealuĭ cu rugăminte ca să priimască dumn[ea]luĭ prea acelŭ Ţiganŭ... şi să mă mîntuiascî de sprea Turcu. Decĭ, neavîndu nicia dumnealuĭ mierea, aŭ plătitŭ Turculuĭ cu banĭ, căte cincĭ orţĭ de vadră, pecumŭ îmblă mierea acmu... Neîncăpîndu alţiĭ să cumperea, aŭ cumpăratŭ dumnealuĭ, fiindu-mĭ nepotŭ.“ Să-şĭ facă şi „ispisocŭ domnescu“. Marturĭ şi „slujitorĭ“. „Şi Ţiganulŭ să i-lŭ aducŭ cu fečorŭ cu totŭ, de astădzĭ, Săp. 21 de dzile, pănă în 2 săptămănĭ; iarŭ, de n'arŭ hi la dzi, cătă cheltuială s'arŭ faci, toată să fie de spre mine. Şi eŭ, Axintie Uricariulŭ, amŭ scrisŭ cu dzisa luĭ Gavrilŭ Stărcia, să să ştie.“ Pune pecete şi iscăleşte. „Cĭogoloaia, Ionŭ Balşŭ bivŭ Velŭ Stol[nicŭ], Sandulŭ Crupenschi Vor[nicŭ] (?), Ştefanŭ Hăbăşesculŭ părcălabŭ, Bejanŭ Hudecĭ Vornicŭ de glot[ă], Costantinŭ Roşca Clucerŭ, Andreĭ otŭ Vist[ierie], Gligorie diiacŭ.“

34. C. 1709. „Izvodŭ de oam[enĭ], de Ţiganĭ, cu slova uncheşuluĭ luĭ Mironŭ Stărcia Cluč., de Ţiganiĭ luĭ Gheorghii Corostianulŭ, cari-ĭ aŭ apucatŭ şi uncheşulŭ Mironŭ Stărce, ş'aŭ şi stăpănitŭ păr' a nu pribegi înŭ Ţara Leşască cu Petriceico-Vodă, şi acestu Ghiorghii Corostanulŭ aŭ fostŭ vărŭ primare şi cu moşulŭ meŭ, Andronicŭ Părvulŭ, şi, la aceştĭ Ţiganĭ de s'arŭ afla undeva, are triabă şi moşulŭ meŭ Părvulŭ.“ „Climintie, Olecsa Boboričŭ, Ştefanŭ Horbatii Grosulŭ, Vas[i]lii Cutuluĭ, Larionŭ, Ionaşco bucătarŭ, Nechita viz[i]tiŭ.“

Altă mînă: „Pentru aceştĭ şmirĭ (?) de Ţiganĭ amŭ datŭ izvodŭ anume la Toderŭ Niagulŭ, văt[afulŭ] de Ţiganĭ dum. Pălad[i] Velŭ Vist[ieriŭ], caril[e] este vătavŭ de Ţiganiĭ otŭ Focşenĭ... 7250 [1742], Iuli 22.“ Alta: „Va-

s[i]lie Coca, ğudele Hat[manuluĭ] Costache, să să întrebe pentru aceste niamurĭ de Ţiganĭ.“

35. C. 1710. Listă de Ţiganĭ. „Ţiganulŭ Macsănŭ Chimigerĭ, a mănăstiriĭ Dobrovăţuluĭ, ţine o Ţigancă a noastră a Săculuĭ, anume Ştefăniia, fată luĭ Totoiŭ.

Unŭ Ţiganŭ Ionŭ, cari să află la noĭ, îl facŭ că iaste dintr'unŭ Tărcanŭ, darŭ noĭ cu ačastă pricină îlŭ ţinemŭ, că iaste dintr'unŭ neamŭ de Ţiganĭ Ţungheleştiĭ, şi elŭ ĭaste fečorŭ unuĭ Ţunghelŭ, dintr' aceĭ Ţungheleştĭ; iarŭ, arătându dovadnicĭ cum că este fičorŭ luĭ Tărcanŭ, noĭ nu l-omŭ popri.

Ghedeonŭ episcopŭ Romanschii.“

Nume: Ţuţuĭ, Măteĭ Jitariulŭ.

36. 29 Iunie 7218 (1710). „Ştefanŭ Hăbăşesculŭ bivŭ părcălabŭ“ dă zapis „nepotuluĭ Ilie otŭ Visterie“, pentru vînzare de Ţiganĭ (şi Budza), de la Antiohie Jora Hatmanulŭ (pomenit „nepotulŭ dumisale Scărlatŭ“). „Decĭ eŭ încă i-amŭ văndutŭ dumisali dreptŭ cindzăcĭ de vedre de mieria ca să dè dumneluĭ pentru meni unuĭ Turcu ce-ĭ săntu datorŭ, şi ača miere ca să o dè dumneluĭ la toa[m]nă, la vreme miereĭ, şi să mă scoată pe mine dentr' ača datorie... La acesta zapisu s'aŭ tănplatŭ dumneluĭ cumnatulŭ mieŭ Duracŭ şi dumneluĭ Bîjanŭ Vorniculŭ.“ Iscălesc „az Losenschi (?) Duracŭ, Bejanŭ Hudecĭ Vornicŭ glotnii, marturŭ; Ursulŭ otŭ Vist[ierie], marturŭ; Vasili Popa, uricarŭ, mart[urŭ]“.

37. Iaşĭ, 15 Maiŭ 7219 (1711). „Alexandra ce amŭ fostŭ soţŭ a luĭ Dumitraşco Drăguşesculŭ bivŭ ftori Comisŭ, fata luĭ Toaderŭ Prăjăsculŭ denŭ satŭ denŭ Onceştĭ denŭ Ţănutulŭ Niamţuluĭ, denpreună cu fičoriĭ mieĭ, anume Ionŭ şi Iliie şi cu fiica mea Aniţa“, dă zapis luĭ „Sandulŭ cupeţulŭ snă Maniĭ, ginerile a răpăusatŭ Mihăĭ ce aŭ fostŭ cupeţŭ, precumŭ să să ştie, căndŭ aŭ fostŭ în dzilele Domnuluĭ nostru şi oblăduitoriŭ ţărăĭ Moldoveĭ Dimitrie Cantimirŭ Voevodŭ, de nime siliţĭ, etc., cu toţĭ fii mieĭ şi cu fata mea, amŭ văndutŭ dumisale unŭ Ţiganŭ dreptŭ 40 de leĭ..., căci i s'aŭ cădzutŭ dumisale să-lŭ cumpere, fiindu-mĭ

nepotŭ de vară primare". „Antiohie Jora Hatmanŭ, Casandra Prodănesă, Ionŭ sinŭ Prodanŭ, eroddiaconŭ Ghedeonŭ Arapulŭ; marturĭ; Ilii Prodanŭ, Toderŭ Arapulŭ bivŭ Armaşŭ; şi eŭ Statie, diacŭ Hatmanŭ Antiohie Jora, amŭ scrisŭ."

38. Iaşĭ, 26 Mart 7220 (1712). „Costantinŭ snă Scărlatŭ" dă „a mè draptă şarbă, o copilă de Ţiganŭ, anume —, fata luĭ Arsăniia Ţiganulŭ, nepoată Macarii..., ginere-meŭ luĭ Iliia şi nepoata-mè Irinii, fata luĭ Duracŭ, ca să-ĭ hiia dumilorŭ sale draptă şarbă şi Ţigancă, şi cuconilorŭ dumilorŭ sali şi nepoţilorŭ şi strenepoţilorŭ dumilorŭ sali, careli îĭ vorŭ alege Dumnădzăŭ... Denainte Sfinţii Sali Mitropolituluĭ, a boerĭ marĭ şi a micĭ."

39. 23 Iulie 7221 (1713). „Vasili Medelniciarulŭ" vinde „şerbĭ Ţigani", luaţĭ de la Goroveĭ, luĭ Ilie de Visterie, cu 22 de leĭ. Marturĭ: „Leca, Bejanŭ Hudecĭ Vornicŭ glotnii, Andreĭ Log[o]f[ă]tŭ otŭ Vist[ierie], Ghiorghie Dzărulŭ".

Cf. şi „suretŭ ce s'aŭ scosŭ pentru neşte Ţiganĭ de pe unŭ ispisocŭ ce s'aŭ scosŭ de la Ştefanŭ-Vodă, dinŭ veliatŭ 7122 [1613], Dech[emvrie] 22, iscălitŭ de Beldimanŭ č-aŭ fostŭ Logofătŭ-Mare, pentru unŭ Ţiganŭ anume Gănba... Iarŭ într'unŭ izvodŭ carele-ĭ cu slova luĭ Andreĭ Răcoviţă, fečoruluĭ luĭ Neculaĭ Răcoviţă Logofătŭ... Şi într'altŭ izvodŭ, cu slova luĭ Ionŭ Răcoviţă, fratele luĭ Andreĭ Răcoviţă, iarŭ fečorŭ luĭ Neculaĭ Răcoviţă Logofătulŭ."

40. 1714. Adecă eŭ Ilie otŭ Visterie, care amŭ ţinutŭ pe fiica dumisale socră-mi Aniţiĭ Durăscesăĭ, şi, tămplăndu-să de s'aŭ săvărşitŭ soţu-meŭ, fiica dumnisale, avăndu noĭ viiaţă bună, amŭ făcutŭ şi multă cheltuială la plininţile soţuluĭ meŭ Iriniĭ, fiiciĭ dumnisale, de la pogrebanie pănă la patrudzăcĭ de dzile, cum s'aŭ luatŭ sama înnainte Sfinţii Sale părinteluĭ chirŭ Ghedeonŭ Mitropolitulŭ, cu izvodŭ încredinţatŭ, care izvodu cusutŭ l-aŭ iscălitŭ Sfinţiia Sa părintele Mitropolitulŭ şi boeri marĭ; pentru care avăndŭ pricină cu dumneeĭ, cu socră-mè Durăciasa, pentru multu puţinŭ ce ni-aŭ fostu dzăstre, ca să întorcemŭ după obiceiulŭ lumiĭ, decĭ noĭ altele toate li-amŭ întorsu, fără nu-

maĭ doĭ boĭ şi doă vacĭ şi doăzăcĭ de stupĭ dumneeĭ ni li-aŭ lăsatŭ, cuprindzindu puţuntelŭ dinŭ cheltuială. Şi, vădzăndu dumneeĭ socră-mè Durăcias[a] silinţa mè č-amŭ nevoitŭ cu toată inima mè, socotindu c'amŭ făcutŭ mare cheltuială, precumŭ arată şi izvodulŭ dumneeĭ socră-mi Durăcias[eĭ], încă s'aŭ înduratŭ de mi i-aŭ datŭ danie unŭ Ţiganŭ anume Iorga, cu copiiĭ luĭ, şi o fată de Ţiganŭ, anume Oprina, care s'aŭ măritatŭ după unŭ Ţiganŭ alŭ nostru, care acè Ţigancă este fata Langăĭ Ţiganuluĭ. Aceşte ni i-aŭ datŭ danie pentru acee, şi eŭ i-amŭ maĭ dăruitu dumisale socră-mè o cămeş[ă] cu sirmă, de preţŭ. Pentru acee şi eŭ, dinŭ toate socotelile ce amŭ cheltuitŭ, amŭ lăsatu şi m'amŭ învoitu într'cesta chipŭ, să nu maĭ avemŭ gălčavă, nicĭ să-mĭ čară dumneeĭ de la mine, nice eŭ de la dumneeĭ. Iarŭ cine arŭ maĭ scorni vr'o gălčavă, şi nu s'arŭ ţinè de ačasta socotială, să fie blăstămatŭ de Domnulŭ Dumnedzăŭ şi de luminata Maica Precista şi de treĭ sute şi optsprădzăce oteţĭ ce aŭ fostŭ la Nechie şi să hie afurisitu: herulŭ, oţelulŭ să putrediască, iarŭ trupulŭ acelue să stè întregŭ. Şi ačasta aşădzare s'aŭ făcutŭ denainte Sfinţii Sale Mitropolitului ş'a boerĭ marĭ, care s'aŭ iscălitu maĭ ĝosŭ, şi pentru maĭ mare credinţă amŭ iscălitŭ. Leat 7223 [1714], Oct[omvrie] 21.

Ilie otŭ Vist. iscalŭ. Vas[i]lie Hăbăşesculŭ Velŭ Med. iscalŭ. Cs. Părvulŭ Şătr. Azŭ Ştefanŭ... ş... iscalŭ.

41. 21 Octombre 7223 (1714). Contra-zapis de la „Aniţa giupăneasa luĭ Lozenschie Duracŭ, fata răpăosatuluĭ Toderaşco Rusulŭ č-aŭ fostu Jicnicerŭ-Mare“, pentru „Ilie otŭ Visterie“. Iscăleşte ea, „Aniţa Durăčas[a]“, puind pecete cu [л]ц. дѕ., „Ghedeon Mitropolitŭ, Vas[i]lie Hăbăşesculŭ Velŭ Med., Costandinŭ Roşca.“

42. Iaşĭ, 20 Iulie 7224 (1716). „Costantinŭ Scărletŭ“ dă zapis „cumnatuluĭ Ştefanŭ Hăbăşesculŭ“ pentru Ţiganul Ursulŭ Bătogŭ, „care Ţiganŭ îmĭ este mie şerbu de pe maică-mè Safta Scărletoai, fata luĭ Mironŭ Bučocŭ, şi acelŭ Ţiganŭ l-amŭ văndutŭ dumisali badeĭ luĭ Ionŭ Buhuşŭ Hatmanuluĭ, dreptu 50 leĭ. Apoĭ s'aŭ fostu tănplatŭ de aŭ

fostu îma Ursuluĭ Bătogŭ a dumisali cumnatuluĭ Ştefanŭ Hăbăşesculŭ, ača Ţigancă. Decĭ, vrăndu dumnialuĭ să înparţă fičoriĭ Ursuluĭ, eŭ m'amŭ rugatŭ dumisali să nu-ĭ înparţă, ce să-ĭ daŭ altă Ţigancă cu copiĭ de potriva Ţigancei Ursuluĭ. Şi eŭ m'amŭ rugatŭ dumisali badeĭ luĭ Antiohie Logofătŭ, şi mi i-aŭ datŭ o Ţigancă cu toţĭ copii eĭ, anume pe Marga Buliğas[a], şi amŭ dat-o dumisale, decĭ, ca să-ĭ fie dumisali dereaptă şarbă şi Ţiganca, şi toţĭ fičoriĭ eĭ."

43. 1717. † Bejanŭ Hudicĭ Vorniculŭ de Poartă mărturisăscu la dare sufletuluĭ meŭ, cătră diiată ce amŭ făcutŭ înŭ viiaţă, soţu-meŭ, Paraschiviĭ, să i să dia patru boĭ şi 2 vacĭ şi 20 stupĭ. Acmu încă îĭ maĭ daŭ doĭ copili de Ţiganŭ, fetele luĭ Strătulŭ, anume Nedealia şi Safta, să fie a Paraschiviĭ; iarŭ čalţĭ *(sic)* Ţiganĭ să fie toţĭ a fiiŭ-meŭ luĭ Antiohie. Şi ačastă scrisoare amŭ făcutŭ denaintea protopopa Toaderŭ şi Ghiorghie Hermeziu şi altorŭ oamenĭ bunĭ; şi pentru maĭ mare credinţa înpreună cu mine s'aŭ iscălitŭ. U Iasŭ, leat 7225 [1717], Ghen[arie] 4.

Bejanŭ Hudicĭ Vornicŭ.

Toaderŭ protopopŭ marturŭ.

Gheorghie Hermeziu iscalŭ, marturŭ.

44. Iaşi, 14 Iulie 7225 (1717). Ghedeonŭ arhiepiscopŭ i Mitropolitŭ Sučavschii i Dumitru Macrii Velŭ Banŭ facemŭ ştire cu ačastă scrisoare a noastră pentru multă pără č-aŭ avutŭ Antohie fičorulŭ luĭ Bejanŭ Hudicĭ Vorniculuĭ şi cu maştihă-sa Paraschiva, trăindu Paraschiva optusprădzeaci aĭ cu Bejanŭ Vorniculŭ, şi aŭ făcutŭ Bejanŭ Vorniculŭ pără la treĭ diiaţĭ fiiu-săŭ luĭ Antiohie. Însă a treia diiată aŭ fostu făcutŭ Vorniculŭ diiată fămeai sale Paraschiveĭ, rămăindu lucrulŭ aproapi să-şĭ dia sufletulŭ săŭ de pe iastă lume. Decĭ acmu, jeluindŭ Antohie Mării Sali luĭ Vodă că avea strămbătate despre maştihăsa, i-aŭ orănduitŭ Mărie Sa Vodă iarăşĭ să-ĭ ğudecămŭ şi, pecumŭ omŭ afla dreptu, să-ĭ aşedzăm. Şi aşia li-amŭ luatŭ sama, şi i-amŭ ğudecatŭ, şi amŭ socotitŭ şi noĭ pe diiata care aŭ fostu făcutŭ Bejanŭ Vorniculŭ rămăindŭ lucrulŭ

să-şĭ dia sufletulŭ de pe iastă lume: să aibă a-ĭ da Antiohie patru boĭ şi doao vacĭ şi doaodzăcĭ de matcia cu roi lorŭ şi doao copile de Ţiganŭ, anume Nedialea şi Safta, feateli Stratuluĭ Ţiganŭ. Şi, macarŭ că înŭ diiata luĭ Antiohie ča d'intăĭ nu scrii de copilelea ciali de Ţiganŭ să i să dia, iară acmu noĭ amŭ socotitŭ să le dia Antohie: una, că-sŭ scrise şi în diiata Paraschiveĭ, a doaoa amŭ socotitŭ că i să cade, că-sŭ cumpăraţĭ Ţigani depreună cu fămeaia luĭ, Paraschiva. Aşia amŭ ğudecatŭ şi li-amŭ alesŭ, şi pentru creadinţa ni-amŭ iscălitŭ, să să ştie. Ghedeonŭ Mitropolitŭ Moldovlahiiĭ. Dumitru Macri Velŭ Banŭ. U Iasŭ, l[ea]tŭ 7255 [1717], Iul. 14.

45. Iaşĭ, 1-iŭ Decembre 7226 (1717), къ дни тр҃ѣтаго гсдⷭ҇ства. Mihaĭ Răcoviţă, pentru „dumnealuĭ Ilie de Visterie", cu privire la Ţiganĭ de la „Gavrilŭ fičorulŭ luĭ Mironŭ Stărciĭ", care fusese „datorŭ luĭ Silimanŭ Turculŭ cu 40 de veadre de mieria, şi, neavăndu de unde dà mierea, s'aŭ rugatŭ luĭ Ilie de Visterie, şi aŭ datŭ pentru dănsulŭ 50 de leĭ, căte 5 orţĭ pe vadră, şi l-aŭ plătitŭ de Turcu; iară elŭ i-aŭ datŭ pentru aceĭ 50 de leĭ pe Ştefanŭ Grosulŭ Ţiganulŭ, fičorulŭ Anghelinıĭ, nepotŭ luĭ Vasilie Năbreagăĭ, şi cu treĭ copiĭ aĭ luĭ —, fără alţĭ treĭ copiĭ ce aŭ maĭ avutŭ, cariĭ s'aŭ vinitŭ în parte Ţiganciĭ. Acestŭ Ţiganu i l-aŭ văndutŭ dreptŭ aceĭ 50 de leĭ: fiindu-ĭ nepotŭ Ilie n'aŭ pututŭ încăpê alţiĭ să-lŭ cumpere."

46. 27 Iulie 7227 (1719). Mihaĭ Răcoviţă. Carte pentru ca un boier să poată „a să apăra" de spre altul care-ĭ cerea nişte Ţiganĭ. „Iarŭ, pentru cibotele oamenilorŭ celorŭ domneştĭ, să aibă a le da Gheorghiţă Perjulŭ, pentru că aŭ triimisŭ fără de isprava."

47. Iaşĭ, 30 Iulie 7227 (1719). „Gavrilŭ Leaca, Post[elnic]", pentru Ţiganĭ. „Decĭ acastă fată de Ţiganŭ, mărgăndu după unŭ Ţiganŭ a nepotuluĭ Ilie, n'amŭ pututŭ să o ţinŭ la casa mia, cia amŭ văndut-o dumisali, dreptŭ şiasăsprădzeci leĭ, banĭ bunĭ." Marturĭ: „Ursachi..., Toaderŭ Başotă bivŭ Velŭ Şet[rariŭ], Stroicĭ Spăt[ariŭ], Ursulŭ otŭ Vist[ierie] Vasile Stărce".

48. C. 1720. Listă de Țiganĭ: Porhira.

„Acestu Țiganŭ îmĭ este de cumpărătură de la unchiulŭ meŭ Gavrilŭ Leca Post[elnic], și amŭ înțelesŭ că să află acolo, în Țara Munteniască, la mănăstire la Ungureŭ pe Buzăŭ, și, mergăndŭ Sandulŭ Buhușŭ pentru Țiganiĭ săĭ inŭ Țara Munteniască, așè amŭ înțelesŭ ca să-lŭ fie văndutŭ Sandulŭ Buhușŭ pe acestu Țiganŭ, pe Vas[i]lii, cu Țiganca și cu toțĭ copi[i] lorŭ egumănuluĭ de la Ungureŭ. Ce să cauțĭ, Vas[i]lii, fătulŭ meŭ, să afli, și, dacă a fi așè, să-ĭ tragĭ la ğudecată, și să eĭ pe Țiganĭ, că-sŭ drepțĭ alŭ *(sic)* noștriĭ.

Alțĭ Țiganĭ, tijŭ de pe unchiŭ-meŭ Gavrilŭ Leca, ce e-mŭ oblicitŭ iarŭ înŭ Țara-Romăniască, în Gherghiț[a], la Preda Căpitanulŭ..., să-ĭ eĭ de grumadzĭ, că-sŭ drepțĭ alŭ *(sic)* noștriĭ.

Os[e]bitŭ să grăeștĭ cu Ilie Conțăsculŭ Căp[i]t[anŭ] pentru 2 pogoane de vie, locŭ stărpŭ, care lăngă viile noastre în Păriețĭ, carele să știe că nicĭ să cunoscŭ ca să fie fostu vie saŭ vr'o viță saŭ butucŭ: nu-ĭ nemicŭ, fără de cătŭ numaĭ pămăntulŭ este stărpu, și pe aicia așè să vinde pogonulŭ de loculŭ stărpu, căte 3 leĭ. Darŭ să-ĭ dzăcĭ dum. să-șĭ aducă aminte, la Domnia luĭ Mihaĭ-Vodă, căndu îlŭ închisiase la temniță, și apoĭ mulțĭ boerenașĭ l-amŭ luatŭ în chizeșie, și cu o somă de banĭ: de a fugi, să dămŭ noĭ baniĭ; și dum[neata] știe bine cumŭ aŭ făcutŭ, și noĭ amŭ datŭ baniĭ; și pe mine încă m'aŭ ağunsu 25 leĭ, și e'mŭ datŭ. Acmu nu maĭ dzicŭ altŭ nimicŭ: să-mĭ dè aceste 2 pogoani de locŭ stărpu, fiindŭ lă[n]gă a noastră viĭ, și oĭ lăsa și eŭ aceĭ banĭ; darŭ, de n'a vrè, să-mĭ facĭ știri. Și, pentru acestu copilŭ, să-lŭ cauțĭ și să-lŭ milueștĭ, că-ĭ copilŭ bunŭ; după cumŭ me'ĭ scrisŭ, să-țĭ trimitŭ și niște iconițe, le-mŭ triimisŭ: țĭ le'ĭ grij[i] cumŭ ț'a plăcè."

49. Iașĭ, 12 Novembre 7229 (1720). Mihaĭ Răcoviță Voevod dă voie luĭ Ilie Catargiulŭ Velŭ Logofătŭ a-șĭ căuta *(cerca)* oriunde pe Țiganul Costantin și alțiĭ, „care aceștĭ Țiganĭ s'aŭ fostŭ luatŭ de la Perjulŭ cu ğudecată, și săntŭ

înpărţitorĭ cu Gavrilŭ Leca", „orĭ în Ţiganĭ gospod, orĭ boereştĭ, orĭ călugăreştĭ". Pecete mică cu chinovar.

50. Iaşĭ, 27 Ianuar 7230 (1722). Mihaĭ Racoviţă-Vodă către Ionŭ Sturdzea Velŭ Vornicŭ şi Sandulŭ Sturdzea Velŭ Banŭ, pentru jalba luĭ Gavrilŭ Leca bivŭ Postelnicŭ, în pîră cu „gineri-săŭ Gligori Moţocŭ şi Ursachi sinŭ Davidelŭ", cu privire la nişte Ţiganĭ, dintre cari uniĭ „sintŭ înprăştieţĭ pinŭ ţară". „Aşijderile s'arŭ jelui Leca cumŭ, slujindu elŭ înŭ Ţara Leşască cu Davidelŭ, aŭ fostŭ luatŭ de la Davidelŭ nişte borfe, şi i-aŭ fostŭ făcutŭ zapisŭ de 70 leĭ. Şi dedea Leca samă cumŭ c'aŭ plătitŭ aceĭ banĭ, aŭ datŭ doĭ boĭ şi unŭ calŭ în vremili nepăciĭ, căndu era Davidelŭ în Ţara Leşască, şi, viindu Davidelŭ cu solie la Domniia luĭ Antiohŭ aicia înŭ ţară, s'aŭ socotitŭ pentru ača datorie denainte Logofătuluĭ Pleşcăĭ, şi-aŭ făcutŭ şi răvaşŭ Davidelŭ, cu iscălitura luĭ şi cu slova Pleşcăĭ, cumŭ s'aŭ plătitŭ Leca, nefiindu zapisulŭ faţă să i să dea. Şi maĭ scrie într' acelŭ răvaşŭ şi pentru patru čferturĭ č-aŭ slujitŭ Leca, scrie la Vas[i]le Chemitŭ, să-ĭ dè aceĭ banĭ, cariĭ facŭ căţiva banĭ. Şi, apucăndu Leca aicia pe Vasili Chemitŭ cu răvaşulŭ luĭ Davidelŭ, aŭ datŭ sam[ă] acelŭ Vas[i]le cumŭ aŭ luatŭ Davidelŭ aceĭ banĭ de la dănsulŭ, şi 'ncă şi dintr' alte čferturĭ dzis[e] cumŭ i-aŭ măncatŭ Davidelŭ baniĭ. Aşijderia maĭ jelui Leca şi pentru o moşie ce aŭ de pe maică-sa acolia la Siretŭ şi alte moşiĭ ce aŭ de pe măsa şi de pe tată-săŭ pe aiure, neînpărţite, cumŭ iĭ facŭ aceşte mare supărare Lecăĭ, şi gălčavă, şi cuvinte proaste." Să-ĭ *aşeze,* „să-şĭ margă cine la moşie". Pecete mare. „Велицѝ болѧри ѹчил."

Pentru pretendentul Davidel, v. *Doc. Bistriţeĭ,* tabla.

51. 15 April 7230 (1722). Împărţire de Ţiganĭ între „Gavrilŭ Leca Postelnic, Gligori Moţoc, Ursache sin Davidel... Sintŭ de pe maică nostră, Cărstana, fata Stolniculuĭ Bučumŭ: în viiaţa dumisale ni-aŭ datŭ căte doĭ sălaşe pe frate, anume Toderŭ şi Vasile snuve luĭ Pavălŭ Ţiganuluĭ mi i-aŭ datŭ mie, luĭ Gavrilŭ Postelnicŭ sinŭ Lecăĭ, iarŭ surori-mè Safteĭ i-aŭ datŭ pe Vasile Parne şi pe Neculaĭ,

fratele luĭ Vasile, fiiulŭ Raduluĭ Ţiganuluĭ, iarŭ frăţenemiaŭ luĭ Păunŭ i-aŭ datŭ pe Gligori Ţiganulŭ şi pe o soră a luĭ Gligori, anume Calie, iarŭ fečorĭ Raduluĭ Ţiganuluĭ... Nepoţilorŭ meĭ, fečoriĭ surori-mia Saftiĭ." „Acestu Ţiganŭ este al miaŭ, Gavrilŭ Lecăĭ, cari l-amŭ scosŭ dinŭ temniţă; i-amŭ datŭ pentru dăns[ulŭ] 16 leĭ luĭ Toderŭ Stolniculuĭ, pentru unŭ calŭ ce i-aŭ prăpăditŭ Ţiganulŭ acesta." S'a făcut deci „aşedzătură" înnaintea „dumisale Sanduluĭ Sturdziĭ V[el]ŭ Banŭ". Iscălesc „Sturdzea Velŭ Banŭ, Alixandru Sturdzea".

52. Iaşĭ, 15 Maiŭ 7230 (1722). „Neculaĭ Başotă bivŭ Velŭ Vistier[iŭ]", dă zapis „nep[ot]u-mieŭ, luĭ Vasiliia, fiiulŭ ginere-mieŭ luĭ Ilie de Vist[ierie] şi fiică-mė Tefani *(sic)*", pentru „doĭ fičorĭ de Ţiganŭ, care mi-sŭ depe muşo-mieŭ Pătraşcu Başotă Velŭ Logofătŭ". Un alt Ţigan: Solce. „Care săntŭ fičorĭ luĭ Toaderŭ Băi, cari aŭ fustŭ tatulŭ lorŭ dreptŭ vecinŭ dinŭ Şuldăneştĭ... Aceştĭ eŭ de a mė voe i-amŭ dăroitŭ nep[ot]u-mieŭ luĭ Vas[i]liia care maĭ susŭ să pomeneştea, să-ĭ fie dreptŭ vecin[ĭ] înŭ vecĭ, şi să nu aibă a dzăci nim[e] nimenĭ *(sic)* dinŭ fii mieĭ, saŭ orĭcine: că lasŭ blăstămŭ aceluĭ ce arŭ amesteca ceva, să fie neiartatŭ de Dumnulŭ Dumn[e]dzăŭ şi de Maica Precista şi de tusŭ *(sic)* sfinţiĭ, şi să aibă parte cu Iuda şi cu Are; ce să aibă a-ĭ stăpăni cătŭ i-a lungi Dumn[e]dzăŭ viiaţa, şi pe urmă odrasla č-arŭ eşi dinŭ nep[o]tu-mieŭ Vas[i]lie." „Vasilie Uricarŭ mart., az Pătraşco Başotă, Costantinŭ Zbier[ea] bivŭ Velŭ Şet[rariŭ] iscalŭ, azŭ Toderŭ Başotă Post[elnicŭ] (?) iscalŭ, Gligor[e] Purece bivŭ Cluč[eriŭ] iscalŭ, m'amŭ tămplatŭ; azŭ Toderŭ Stărča iscalŭ, m'amŭ tămplatŭ; Ursulŭ otŭ Vist[ierie], m'amŭ tămplatŭ; monahŭ Ghenadie, az ereĭ popa Toaderŭ, m'amŭ tîmplatŭ ѡт рождєствꙋ вцѥ, să să ştie."

53. 15 Maiŭ 7230 (1722). „Safta, fata luĭ Ghiorghie Hăjdăŭ č-aŭ fostu Armaşŭ-Marĭ ş'[a] Anghiluşiĭ č-aŭ fostu fata luĭ Mironŭ Stărciĭ Cluceriuluĭ", dă zapis „badi luĭ Ilie Log[o]fătuluĭ de Visterie", pentru vînzare de „şărbŭ Ţiganŭ, Gligorii Cobzarŭ", şi „o copilă a luĭ", de la „maică

noastră Angheluşe, fata luĭ Mironŭ Stărciĭ ş'a Rocsandiĭ, dinpărţală cu unchiĭ noştri, şi cu mătuşă noastră, fičoriĭ luĭ Mironŭ Stărciĭ ş'a Rocsandiĭ, anume Gavrilaşŭ, Toderaşco şi Marie Cíog[o]loae". Vinde, „fiindu-mĭ mie nevoe". Preţul: 25 „leĭ bit" (bătuţĭ). „Pentru căcĭ, fiindŭ dumn[ea]luĭ noaă niamŭ, n'aŭ pututŭ să încapă alţiĭ să cumpere, fără numaĭ dumn[ea]luĭ." Marturĭ: „dumn[ea]luĭ Visterniculŭ Başotă şi dumn[ea]luĭ Postelniculŭ Gavrilaşŭ Leca şi dumn[ea]luĭ Sandulŭ Manele *(sic)* şi alţĭ fečorĭ de boerĭ şi oamenĭ bunĭ". Ea pune degetul, ca şi „Angheluşi, fata Marii Cĭog[o]loae". Iscăleşte şi Toderŭ Stărce, „ş'amŭ scrisŭ şi zapisulŭ, cu dzisa nepotă-mè".

54. 21 Septembre 7231 (1722). Mihaĭ Racoviţă Voevod îngăduie luĭ Gavril Leca Postelnic a-şĭ căuta Ţiganiĭ ce are „de pe maică-sa, Cărstăna, fata luĭ Buciumŭ Stolniculŭ".

55. Iaşĭ, 20 Maiŭ 7231 (1723). „Marie, ğupăniasa Sanduluĭ Mani neguţitoriuluĭ, înpreună cu fiiceli meli Safta şi Ilinca", vînd luĭ „Ilii de Visterii" un Ţigan, „anume Andriĭ Tărcanŭ, fičorulŭ Lozaniĭ Ţiganciĭ, care acestu Ţiganŭ l-aŭ cumpăratŭ soţu-mieŭ Sandulŭ Mane de la Alexandra fata luĭ Toderŭ Prăjăsculŭ, ğupăniasa luĭ Dumitraşco Drăguşăsculŭ č-aŭ fostu Comisŭ, şi dinpreună cu fičoriĭ săĭ Ionŭ şi Ilie", cu 40 „de leĭ, banĭ vechĭ... Iarŭ femeia luĭ esti Moldovancă... Însă Ţiganulŭ nu l-amŭ datŭ faţă, ce aşè mi-aŭ fostu tocmala cu dumn[ea]luĭ, să şi-l caute, şi, ce arŭ cheltui pără l-arŭ găsi, dă spre dumn[ea]luĭ să fie cheltuiala. Iarŭ, de s'arŭ scula ciniva cu vr'o gălčavă asupra acestuĭ Ţiganŭ, ca să avemŭ noĭ a da samă, căcĭ noă ne este driaptă cumpărătură". Să-l caute cumpărătoriĭ.

Pecetea Marieĭ, copiată după a Domnilor muntenĭ, cu **ст. мн.** şi 1716.

Iscălesc: „Ştefanŭ Miha, Monahŭ Necodimŭ Başotă, Gligori Pureci Clugerŭ, Costandinŭ Zbier[e] bivŭ Velŭ Şet[rarŭ] . . ., Leca . . ., Stărce, şi amŭ scrisŭ şi zapisulŭ cu dzisa dumisali Marii". Pe altă formă iscălesc: „Ghior-

ghiţă Mani bivŭ Post[elnicŭ], Gligorii egumenŭ otŭ Răşca, Ursulŭ ot Vist[ierie]".

56. Iaşĭ, 15 Mart 7232 (1724). „Alexandra, fata luĭ Ilie Pleşcăĭ, ğupăniasa răposatuluĭ Ionaşco č-aŭ fostu Stolnicŭ, dinpreună cu fii meĭ Ilie şi fiică-mè Iliana", daŭ zapis „luĭ Ilii de Visterie", pentru vînzare de Ţigancă. „Dinpărţală cu Toderaşco Stărce, fičorulŭ luĭ Mironŭ Stărce... Decĭ eŭ amŭ văndutŭ numaĭ ğumătate de Ţigancă, cu parte eĭ č-arŭ fi avăndŭ dinŭ copiiĭ, dreptu cinsprădzeci leĭ, banĭ vechĭ. Decĭ eŭ, de spre parte nostră, pre cine amŭ avutŭ rudă maĭ aprope amŭ întrebatŭ, şi pe Toderaşco Stărce iarăşĭ amŭ întrebatu, ca să cumperi parte mè, şi dumn[ea]luĭ n'aŭ vrutŭ; mie, fiind[u]-mĭ nevoe, amŭ mărsu la dumn[ea]luĭ Ilie de Visterie, fiindŭ niamŭ luĭ Toderaşco Stărce, de l-amŭ întrebatŭ. Dumn[ea]luĭ mi-aŭ dzisŭ că, decătŭ alţiĭ streinĭ, maĭ bini dumn[ea]luĭ o cumpăra, şi mi-aŭ făcutŭ deplină plată." Iscălesc: Leca şi Zahariia Lepădatŭ.

57. Iaşĭ, 15 Iunie 7232 (1724). „Costantin Zbierea Şetrariulŭ şi Necudimŭ Başotă ce amŭ fostŭ Vist[ieriŭ] şi Andriĭ Balşe Spăt[ariŭ] şi Gavrilaşŭ Leca Postelniculŭ" daŭ zapis luĭ Ilie de Vist[ierie], „precumŭ să-ĭ daŭ unŭ copilŭ de Ţiganŭ saŭ Ţigancă, ca de doĭsprădzăci aĭ, pentro socotiala ce amŭ avutŭ la înpărţală de pe Balşe Vorniculŭ, pentru Ţigani luĭ ce-ĭ săntŭ de pe Murgeştĭ. Cari, nefiendŭ Ţigani faţă, fiendŭ la casa Lupuluĭ Vorniculuĭ, şi vorovindu-ne noĭ cu toţi să trimitemŭ omŭ g[ospo]dŭ, să-ĭ aducă aice şi să-ĭ înpărţimŭ, şi, mergăndu omulŭ celŭ dumnescu să-ĭ adocă, no aŭ vrutŭ fičori luĭ să-ĭ . . . să-ĭ dè. Şi, venindŭ copilulŭ celŭ dinŭ casă fără Ţiganĭ, aŭ rămasŭ să dămŭ nuĭ cibotele cupiluluĭ celuĭ dinŭ casă, şi, n'avăndŭ nuĭ de undea da cibutele, ni-amŭ socotitŭ să dămŭ unŭ copilŭ orĭ cupilă de Ţiganŭ pentru pricina cibotelurŭ, iarŭ, nefiindŭ acelŭ cupilŭ dinŭ Ţigani Bălşeştilorŭ, să fie de la nuĭ ca să-lŭ dămŭ, căcĭ dumn[ea]luĭ aŭ luatŭ banĭ cu camătă de aŭ datŭ la nevoe nostră." Iscăliturĭ.

58. „Izvodŭ de Ţigani luĭ Ionaşcu Balşe č-aŭ fostu Vor-

nicŭ-Mare, căţĭ înĭ săntŭ de pe Murgeştĭ, şi săntŭ înpărţitorĭ cu fratele luĭ Balşe, cu Costantinŭ Zbiere, iarŭ Ţiganca aŭ fostŭ a luĭ Balşe. Decĭ s'aŭ socotitŭ să să înpartă pe fečorĭ şi pe ginerĭ, luĭ Balşe, ce li s'aŭ venitŭ parte luĭ Balşe; iarŭ parte Zbieriĭ s'aŭ scosŭ deosăbĭ, care s'aŭ pusŭ maĭ ğusŭ. U Iasŭ, leat 7232 [1724], Iu-l[ie] 19.

Ionŭ fičorulŭ luĭ Ghiorgiţosŭ săbieriulŭ, cu o cupilă..., Bălăčanŭ şi unŭ cupilŭ de a luĭ..., Şchiupa Lopolŭ snă Drăguţesculuĭ... A Spătăroe Dediuluĭ Spăt[ariŭ]...

Necudimŭ Başotă. Costandinŭ Zbiere bivŭ Velŭ Şet[rariŭ], Andreĭ Başotă."

59. 20 Octombre 7233 (1724). „Zahariia Lep[ă]datŭ, înpreună cu soţulŭ meŭ, cu Rucsanda, fata luĭ Gheorghii Hăjdăŭ č-aŭ fostu Armaşŭ-Mare şi Angheluşiĭ č-aŭ fostu fat[ă] luĭ Mironŭ Stărciĭ", dă zapis luĭ Ilii de Visterii, pentru o vînzare de Ţigancă, „de înpărţală cu dumneeĭ Alicsandra fata luĭ Ilii Pleşcăĭ, jupănes[i] luĭ Ionaşcu Stolnicŭ, şi cu fii dumisale, Ilii şi Ilena... Parte dumisale, acè ğumătate de Ţigancă." Vinde „parte nostră dintr' acè Ţigancă, ğumătate, şi cu parte eĭ dinŭ copiĭ", cu „doĭspreci leĭ, banĭ bunĭ". Amîndoĭ iscălesc. Pecete neînţeleasă, cu negru. „Necodimŭ Başotă."

60. 3 Novembre 7233 (1724). Mihaĭ Răcoviţă-Vodă. Pentru luarea unor Ţiganĭ (şi un „Agerŭ"). „Care şi giudzăĭ gospod i-aŭ mărturisitŭ."

61. 15 Novembre 7233 (1724). Mihaĭ Răcoviţă-Vodă, către „Nicodimŭ Başotă č-aŭ fostŭ Vist[ieriŭ]", pentru „a căuta şi a cerca, şi, orĭci-a arĭ afla de a Marii, fetiĭ Sandiĭ, č-aŭ ţinut-o Mirulŭ sănŭ luĭ Andronicŭ Vorniculŭ, orĭ bucate, orĭ Ţiganĭ, orĭ mo iĭ, să aibă a-şĭ plini, pentru unŭ Ţiganŭ, Penteleiŭ, şi pentru doĭ copiĭ, ce să viine înŭ parte luĭ. Pentru căcĭ pe acestŭ Ţiganŭ l-aŭ fostŭ văndutŭ Mirulŭ sănŭ luĭ Andronicŭ, cu soţu-săŭ, Marie, fata Sauleĭ, părinteluĭ Necodimŭ Başotă." Scrie „Neculaĭ Axinte".

62. „Ţigancele dumisale, č-amŭ făcutŭ schimbu înnapoĭ, şi pentru credinţa amŭ şi iscălitŭ, şi 'n tocmala

noastră s'aŭ tămplatŭ şi alţĭ boiarĭ, cariĭ maĭ ğosŭ s'aŭ iscălitŭ, ca să fie de credinţă.

U Iasŭ, leat 7233 [1725], Maĭ 5 dne.

Nicol[ae] Cost[inŭ] vt[ori] Log[o]fătŭ, Nicolae Şoldanŭ Ştefanŭ..., marturĭ."

63. Iaşĭ, 15 Maiŭ 7233 (1725). „Neculaĭ Şoldanŭ Post[elnicŭ]" arată „cumnatuluĭ Ilie de Visterie" că i-a vîndut Ţiganĭ. „Iarŭ Ţiganca Grosuluĭ, anume —, aŭ fostu a dumisali văruluĭ Neculaĭ Costăn vtori Logofătŭ, de pe Cĭaureştĭ... Sora luĭ Caşuchi, ce o ţine Ionosŭ Ţiganulŭ... Vas[i]lie Ţiganulŭ, fečorulŭ ğudeluĭ... Zapisulŭ de schimbari... Decĭ şi eŭ încăşĭ, scoţindu-ĭ la văndzari, iarăşĭ i-amŭ văndutu..., dreptŭ 27 leĭ polŭ banĭ vechĭ, căcĭ, fiindu şi fraţiĭ acestorŭ Ţiganĭ totŭ la dumn[ea]luĭ ... Nicolae Costăn Velŭ [= vtori] Log[o]f[ă]tŭ m'amŭ tămplatŭ..., Vasile Stărce, Ursulŭ otŭ Vist[ierie]."

64. Mihaĭ Racoviţa Voevodŭ ... Scriemŭ Domnie Mè la credinčosŭ boeriulŭ nostru dumnealuĭ Iordachi Costachi Velŭ Clucerĭ. Facemŭ ştire dumitali pentru Bălăcianŭ Ţiganulŭ şi pentru unŭ copilŭ a luĭ Ionŭ Ţiganulŭ, nepoţi luĭ Gheorghiţă săbieriulŭ, care, la înpărţala ce aţĭ avutŭ între dumneavostră, acestŭ Ţiganŭ şi cu acestŭ copilŭ s'aŭ venitŭ în parte dumisali luĭ Başotă Visterniculŭ, care vădzumŭ şi izvodŭ de înpărţală cu iscăliturile dumilorvostre, care eştĭ şi dumneata iscălitŭ. Şi aceştĭ Ţiganĭ care s'aŭ venitŭ în parte luĭ Başotă, săntŭ la casa dumitali. Decĭ, viindu-ţĭ carte Domnii Meli, să cauţĭ să daĭ pe Bălăciianŭ Ţiganulŭ cu femee luĭ, şi pe acelŭ copilŭ a luĭ Ionŭ, măcarŭ că Ionŭ cu o copilă a luĭ s'aŭ vinitŭ în parte dumitali, iarŭ copilulŭ s'aŭ vinitŭ în parte luĭ Başotă. Decĭ, pecumŭ îţĭ scriemŭ, să daĭ Ţăganiĭ la măna cuĭ arŭ veni de la Başotă Visterniculŭ, cu carte nostră, fără de nemicŭ pricină. Căcĭ aşè v'aţĭ aşedzatŭ, că, puindŭ dumneata vr'o pricină, apoĭ ţ'a vini omŭ domneascu, şi carte de la măna omuluĭ dumisali să nu es[ă]. Ačasta scriemŭ.

U Iasŭ, letŭ 7233 [1725], Maĭ 25.

Dumitraşco Velŭ Hat[manŭ].

[Pecete mare.]

[Pe dos:] 3 leĭ amŭ văndutŭ pe Tudora Ţiganca, cu parte eĭ dinŭ fečorĭ; leat 7253 [1745], Iuni 3, luĭ Toderŭ Log[o]f[ă]tŭ.

65. 6 Septembre 7234 (1725). „Iordachi Costachi Velŭ Cluciarŭ, dă zapis „cumnatuluĭ Ilie de Visterie", pentru o Ţigancă.

66. 1-iŭ Mart 7234 (1726). „Toderŭ Stărce şi Ilie snă Ionaşco Mustiaţă Stolniculŭ" vînd luĭ Ilie de Visterie Ţiganĭ (nume: Găli, Floca, Dumitraşcu Lăutariulŭ), „de împărţală cu Stolničasa luĭ Ionaşco, îma luĭ Ilie snă Mustiaţă". Un Ţigan costă 20 de leĭ bătuţĭ.

67. 5 August 7235 (1727). „Monahŭ Necudimŭ Başotă, č-amŭ fostŭ Visternicŭ-Mare", dă zapis „gineruluĭ mieŭ luĭ Ilie Logofătŭ de Vist[ierie]", pentru Ţiganiĭ Ţiculŭ, Andreĭ, Oaşca, Vasilie, fiiĭ Lupiĭ. Îĭ dă luĭ Ilie „şi fiiciĭ mele, Tufani". Iscălesc şi: „Ursulŭ otŭ Vist[ierie], Ştefanŭ Hermeziu, Toderŭ Vist[ieriŭ]".

68. „Ţiganĭ de pe Pătraşco Başotă Velŭ Log[o]f[ă]tŭ. L[ea]t 7237 [1729], Oct[omvrie] 17. Dumitru Pepele..., Vicolŭ Gĭosia..., Liciulŭ..., totĭ fečoriĭ luĭ Negriĭ Frănculŭ..., Luca Şimonŭ..., Vărvara şi Tita şi Vania..., Vişe Ţiganca, Piruda Ţiganca..., Bandorŭ Ţiganŭ."

69. „Izvodŭ de Ţiganiĭ meĭ, carili săntŭ toţĭ scrişĭ anume. L[ea]tŭ 7238 [1730], Ghen[arie] 7. Iacobu..., Chiriiacŭ... Fămeia luĭ, Moldovancă; 2. copilŭ Iftimie... Nene Başotă Vist[ieriulŭ]... Maică-mè de vitregu meŭ Bejanŭ Hudicĭ Vornicu."

70. Iaşĭ, 19 April 7238 (1730). „Ilie bivŭ Log[o]f[ă]tŭ otŭ Vist[ierie]" dă zapis „Sfinţii Sale părinteluĭ Varlamŭ egumenulŭ de Răşca şi a totŭ săborulŭ de la sf[ă]nta mănăstire", pentru Ţiganul săŭ „Gligori Cobzarŭ, fičorulŭ Saftiĭ Ţiganciĭ, nepotŭ de fata Angheliniĭ", care *a luat* pe o Ţigancă a mănăstiriĭ, „nevrîndŭ să să desparţă". Rî ca are „unŭ Ţiganŭ holteĭ", născut dintr'unul al „Liacăĭ Post." şi alta a mănăstiriĭ („fata s'aŭ vinitŭ în partea Leacăĭ, iarŭ fătulŭ în partea m[ă]n[ă]stiriĭ"). Ilie dă Rîşceĭ pe Gligori, „de

uricŭ în veciŭ“, iarŭ Rîşca pe Constantin, „fiindŭ şi răzleţŭ, şi fiindŭ şi soru-sa la mine“. „Şi, căndŭ s'aŭ făcutŭ acestŭ zapisŭ, s'aŭ tămplatŭ boiarĭ şi alţĭ oamenĭ de Curte.“

71. Iaşĭ, 19 April 7238 (1730). „Ermonahŭ Varlamŭ, egumănulŭ de la sv[ă]nta m[ă]n[ă]stire Rîşcăĭ, înpreună cu totŭ săborulŭ nostru“, „dumisali Logofătuluĭ Ilie otŭ Vist[ierie], pentru un „Ţiganŭ holteĭ“. Iscălesc încă doĭ călugărĭ şi „Toaderŭ Başotă bivŭ Şet[rariŭ]“.

72. „Otŭ Răşca“, 25 Maiŭ 7238 (1730). „Monahŭ Nicodimŭ Başotă č-amŭ fostŭ Visternicŭ-Mare“, „pentro socotială č-amŭ făcotŭ pentru vecinĭ de Şuldăneştĭ, pe car[i] i-amŭ făcutŭ parte ginere-meŭ, luĭ Ghiorghiţ[ă] Mana Postelniculuĭ, şi fiică-mè, Catrini“ (şi un Simionŭ Bucătariulŭ, Costantinŭ Corălariulŭ, Ursulŭ Văcariulŭ, Ştefanŭ Olariulŭ)... Pentru că-sŭ omenĭ vecinĭ, aŭ rămasŭ la Şuldăneştĭ, să nu să maĭ ameestici nime, să rămăe fiiŭmieŭ, luĭ Toderaşcu, afară dintr' aceştĭ omenĭ şi de alţi cari amŭ făcutŭ parte ginere-mieŭ, luĭ Ilie de Visterie, şi fiică-mè, Tofani.“

73. Io Grigorie Ghica-Voevod... dat-amŭ carte Domnii Meale boiariuluĭ..., şi pe cine arŭ trimite, să fie volnicŭ cu cartea Domnii Meale a căuta şi a cerca pre aĭ săĭ drepţĭ robĭ Ţiganĭ, ce dzisă că are de moşie şi de cumpărătură pe drese, unde i-arŭ afla, orĭ în Ţigani domneştĭ, orĭ boiareştĭ, orĭ călugăreştĭ, să aibă a-ĭ lua, cu totŭ č-arŭ avè eĭ, să-ĭ ducă la casa sa, şi nime să nu ştia în potriva cărţiĭ gospodŭ. Iară cine arŭ avè maĭ multu a răspunde, să vie faţă. L[ea]t 7239 [1731], Martie 14.

74. Adecă eŭ, Marfta, călugăriţa, care amŭ fostŭ giupănias[a] luĭ Dumitraşco Ursachi ce aŭ fostŭ Stolnicŭ-Mare, înpreună cu ginere-meŭ, Toaderŭ Carpu Sulgeriulŭ, carele aŭ ţinutŭ pe nepoată-mè, fata luĭ Ghiorghiţă ce aŭ fostŭ Spătarŭ-Mare, facemŭ ştire cu ačastă scrisoare a noastră, să să ştie că, tămplăndu-să de aŭ botedzat sorumè Catrina Spătăroe, giupăniasa luĭ Gheorghiţă Spăt[ariŭ], soacra luĭ Carpu Sulg[eriŭ], pe o cucoană a răpăusatuluĭ Sandulŭ Crupenschii Med[elniceriŭ], anume Catrina, aŭ datŭ soru-

mè danie aceiĭ cucoane unŭ Ţiganŭ, anume Vasili Prună, şi i-aŭ făcutŭ şi zapisŭ, şi acmu îmĭ spusă dumnealuĭ Lupulŭ Crupenschii Comisulŭ, fratele aceiĭ cucoane, cumŭ că acelŭ zapisŭ, de la soru-mè, s'aŭ răsăritŭ. Deci eŭ, ştiindŭ poveste pentru acelŭ Ţiganŭ, căcĭ Ţiganulŭ acela iaste de pe părinţiĭ noştri, eŭ mărturisescu cu sufletulŭ meŭ cumŭ că iaste datŭ danie de soru-mè Spătaroe aceiĭ cucoane ce-aŭ botedzat-o, şi pentru credinţa amŭ şi iscălitŭ eŭ cu măna mè. Şi cu ačastă scrisoare a noastră să aibă a-lŭ stăpăni pecumŭ l-aŭ datŭ, căcĭ că şi cu voe noastră iaste ačastă danie.

U Iasŭ, vletŭ 7240 [1732], Iuli 22.

Marfa Ursăchioe. Carpŭ Sulgerŭ.

75. Iaşĭ, 27 Iulie 7241 (1733). Carte de judecată a luĭ Constantin Nicolae-Vodă, „pentru Ilie bivŭ Logofătŭ de Visterie“ care s'a pîrît cu „Costache Purice Velŭ Căp[itanŭ]“, pentru Ţiganul Vasilie, „fečoru Cobuzariuluĭ“. Tatăl luĭ Costache era Gligoraşŭ Clucerul. „Şi, fiindŭ unŭ Ţiganŭ fugarŭ peste doĭ, triĭ săptămănĭ, l-arŭ fi plătitu Ilie şi de ţigănăritu, şi apoĭ aŭ fugitu Ţiganulŭ, iară, maĭ pe urmă, peste căţĭva anĭ, viindŭ Ionŭ Purice Post[elnicŭ] dinŭ Ţara-Romăniască, unchiulŭ luĭ Costachii Velŭ Căp[itanŭ], fratele tatăne-săŭ, şi aflăndu pe acelŭ Ţiganŭ, l-aŭ văndutu răpoosatuluĭ Ilie Catargiu č-aŭ fostu Logofătŭ-Mare, şi Ilie nimicŭ n'arŭ fi ştiutŭ. Acmu, aflăndu Ilie pe Ţiganŭ la Logofătiasa Catargioae, şi trăgăndŭ să-lŭ ia, fiindŭ a luĭ de cumpărătură . . ., şi Ilie apucăndu pe Costachi . . ., şi cerăndu ca să-ĭ dè Ţiganulŭ şi aceĭ dzăce leĭ, datorie tatăne-săŭ cu zapisŭ . . ., i-amŭ orănduitŭ cu ğudecata la . . . dumn[ea]luĭ Costandinŭ Rusătŭ Hatm[an]u. . . Şi, dzicăndu Costachi Purece Velŭ Căp[itanŭ] cumŭ că elŭ aŭ fostu de copilŭ micu dusŭ în Ţara-Romăniască, de aŭ slujitŭ răpoosatuluĭ părinteluĭ nostru, Mării Sale luĭ Neculaĭ-Vodă, şi acolo aŭ crescutŭ, şi de ačastă poveste elŭ nu ştie nimică, a tatăne-săŭ aŭ fostu dreptŭ acelŭ Ţiganŭ, aŭ a unchiu-săŭ, aŭ de înpărţală; murindu tată-săŭ şi unchiu-săŭ, nu ştie a răspunde nimicŭ; numaĭ, trăindu mătuşi-sa,

pe care aŭ ţinut-o unchiŭ-săŭ Ionŭ Purice, ş'aŭ pus dzile astădzĭ, Iuli 27, pănă la Săntă-Mărie Mică, să cheme Costachi pe mătuşi-sa faţă, să o întrebe... şi să-şĭ caute şi în scrisorĭ.

76. Io Costandinŭ Necolae Vo[evo]da... Dat-amŭ carte Domnii Miali boiarilor..., şi, pri cine voiŭ trimete, să fie volnicĭ cu carte Domnii Miali a căuta în ţara Domnii Meali pre alĭ săĭ dreptĭ şerbĭ Ţiganĭ, ce dziseră că aŭ de pe Pătraşco Başotă..., pre zapisŭ şi pre ispisoci ce aŭ pre aceĭ Ţiganĭ: anume pre izvodŭ ce vorŭ arăta; decĭ, orĭunde arŭ găsi de aceĭ Ţiganĭ, şi dinŭ săminţie lorŭ, orĭ în ţiganiĭ domneştĭ, orĭ boireştĭ, saŭ călugăreştĭ, saŭ prinŭ tărgurĭ, saŭ slobodziĭ, să aibă a-ĭ lua, cu totŭ č-arŭ avè, şi să-ĭ ducă la cas[ă]le lorŭ. Iarŭ, de arŭ avè cineva a răspunde, să vie să stè de faţă la Divanŭ. Aşijderili şi pentru 2 fete de Ţiganŭ..., iarăşĭ undi le'rŭ găsi, să aibă a le lua, şi nime să nu cutedză a sta înpotriva cărţiĭ Domnii Miale. Iarŭ, de i-arŭ avè ceva a rĕspunde, să vie faţă. U Iasŭ, 7242 [1734], Iuni 1.

Proč. 3t. Log[o]f[ă]tŭ.

77. 17 Octombre 7243 (1734). „Nico Greač călugărulŭ şi cu fičoriĭ meĭ, Proca şi Vasile şi Marta“, daŭ zapis luĭ Toaderŭ Jora, pentru vînzare de vie, „şi o hirtă de locŭ stărpu dinŭ dialŭ de vie să fie dumisale de căsoe şi de ogradă“. Marturĭ: „ğupănulŭ Costachi bivŭ Velŭ Spat[ariŭ] şi dumnealuĭ Costantinŭ Păladi Cuparŭ şi dum[nealuĭ] Ghiorghiţă Logofătŭ otŭ Visterii“.

78. 1736. Izvodŭ de Ţigani de pe Pătraşcu Başotă Velŭ Log[o]f[ă]t cariĭ să află prinŭ Ţiganiĭ boereştĭ şi pe la mănăstirĭ şi pe aiurile, să să ştie; leat 7244 [1736], Ap[rilie], precumŭ arată şi dresili de aceştĭ Ţiganĭ. Gligori fečorŭ Petriĭ şi Părascăĭ... S'aŭ aflatŭ la Gheorghii Hănculŭ, văndutŭ de Velişcu Panaitachi... Tudosca..., care este după un Ţiganŭ anume Colibarŭ, a Visternicesiĭ luĭ Ilie Cantacozonŭ, la Şerbeştĭ... Aŭ ţinut-o unŭ Ţiganŭ muntenescu, Sava lautarŭ... Acestŭ Savă ţine o Ţigancă a Botianuluĭ.. Costantinŭ Cucoranulŭ Pit[ariŭ], Titiiana..., nepoată de sorŭ

luĭ Gavrilŭ Cucoșŭ, care este la Cetățue... Griaca Calie..., Costachi este chimingerŭ..., zlotarŭ... Postolachi fičorŭ luĭ Dodăŭ, ce iaste la Mărgineanĭ, iarŭ Safta ește la Băcanĭ, văduĭ, în curte slujește, și are unŭ fičorŭ cizmarŭ în Eșĭ. Pășcălina, sora luĭ Cucoșŭ, aŭ văndut-o Pătrașco Stolneculŭ Bănariuluĭ, cu doĭ fețĭ și o fată, și, fiindŭ bărbatulŭ Țigancii a luĭ Iordachie Vorneculŭ, aŭ întorsŭ banii bănar[iu]luĭ Iordachie Vo[r]n[i]culŭ, și sintu fičori față la Roznovŭ, însurațĭ, anume Coca și Pulenŭ și Marie ce o ține fičorulŭ luĭ Calotonŭ, cu fičorĭ. Fičoriĭ luĭ Vasilie Balig[ă] če-amŭ scrisŭ la trătajŭ. Apostolŭ și Ilinca, fečoriĭ luĭ Ștefanŭ Ursariulŭ, fratele luĭ Gavrilŭ Cucoșŭ. Vas[i]lii și Tănas[e], fečori luĭ Andreĭ Cibotarŭ, tijŭ frate luĭ Gavrilŭ Cucoșŭ.

Ilie Velŭ Pitarŭ.

Toaderŭ Bașotă Post[elnic].

Ionŭ Naculŭ Țig[anŭ], č-aŭ ținutŭ pe Durca Țiganca..., și Ionŭ Naculŭ iaste frate luĭ Mătiĭ Jitariulŭ.

Dodanŭ și Agapie... Ioana, fata luĭ Măteĭ Jitariulŭ: iaste la mănăstire luĭ Cărligŭ.

Vasilica, fata luĭ Măteĭ Jitariulŭ, iaste după unŭ Țiganŭ anume Orheianulŭ, a Hatmanuluĭ Rusătŭ.

... Dančulŭ Țig[anulŭ] g[o]s[po]d, înŭ Orheiŭ, și c'unŭ fečorŭ a luĭ, anume Ștefanŭ Țig[anulŭ] de ferŭ.

Eșanca, fata luĭ Măteĭ Jitariuluĭ, č-aŭ ținut-o Mărza Țig[anul], cibotarŭ a Vor[niculuĭ] Lupulŭ, și cu fečoriĭ lorŭ, Ștefanŭ i Romanŭ, la Orheĭ tărgu, ce i-aŭ scosŭ Coca Țig[anulŭ], Masinŭ Brumarŭ cel mar[e], moșŭ Cocăĭ, și Coca fečorŭ luĭ Costinŭ Liahulŭ, și Costinŭ aŭ ținutŭ pe Păscălina, sor[a] luĭ Gavrilŭ Cucoșŭ.

Pulanŭ, frate Cocăĭ.

Vas[i]lie fečorŭ luĭ Andreĭ ğude, frate luĭ Cucoșŭ, și frate și luĭ Ștefanŭ Ursariulŭ.

79. Catastivŭ de Țigani meĭ, cariĭ santu față, precumŭ arată anume maĭ ğosŭ și precumŭ arată și zapis[e]le; leat 7244 [1736], Iuli 25.

Apostolŭ Mavrichi . . . Oprina, fata Langăĭ și cu copii luĭ, anume Sofrine . . . Ionŭ Bărsanŭ, fečorŭ luĭ Bascalŭ..., Toderŭ Chirtifŭ . . ., Ursulŭ Bărcă . . . Dămiianŭ . . ., Axinia Ţiganca, fata luĭ Botocdanŭ Ţiganulŭ..., Ionŭ Cĭocărlanŭ..., Andreĭ Tărcanŭ . . ., Ștefanŭ celŭ șchiopu, fečorulŭ luĭ Bandurŭ și înma (ѧнма) lor Acsana . . ., Dumitrașco Ţacul...

Vecinii moldovenĭ ce avemŭ, precumŭ arată anume.

Vecinii otŭ Călineștĭ, ce mi-aŭ venitŭ la înpărţală cu verii meĭ Păuneștiĭ, Onofrii sin Bianco, cu fečorii luĭ, anume —, Ionŭ bratŭ Onofreĭ Bianco . . ., Dumitru sinŭ Ionŭ Gumu, aŭ fostŭ duvalmu la mine vecinŭ, dinŭ Costăna..

Vecinii dinŭ Dolnicianĭ, carii sintu faţă, și dinŭ Șoldăneștĭ, ce n[e] săntu daţĭ de dum[nealuĭ] socrulŭ meŭ Bașotă bivŭ Velŭ Vist[ieriŭ] . . . Ștefanŭ Dolničanulŭ, cu 3 fečorii luĭ, anume Toderŭ și —. [se înseamnă printre rînduri ceĭ morţĭ] [la toţĭ, se adauge: Dolničanulŭ], Lupulŭ fečorŭ Corniĭ . . ., Gligorie fečorŭ luĭ Costănŭ. . . Acesta iaste frate de pe tată cu Gligorii și cu Chiriiacŭ, făcutŭ cu altă fămeia. . . Costantinŭ fečorŭ luĭ Andrieșŭ Maga, vecinŭ dinŭ Șoldăneștĭ, cu copì luĭ, Leontii . . ., Niculaĭ fečorŭ luĭ Toderŭ a luĭ Vas[i]lii Abăĭ, care-ĭ făcutŭ cu Ilinca fata Magăĭ, cu copii luĭ, otŭ Șoldăneștĭ; Iacobu, frate luĭ Lupașco, fečorŭ luĭ Simionŭ Căzaculŭ, cu fečorii luĭ, anume —, otŭ Șoldăneștĭ; Donicĭ, de niamulŭ luĭ Răvoeșŭ, cu fečorii luĭ, tijŭ otŭ Șoldăneștĭ; Ghiorghiţă Tohilŭ . . ., Vasilii Andonii [de altă mînă: daţĭ Maniĭ].

80. 2 Iulie 7245 (1737). Scrisoare particulară pentru Ţiganĭ. „Că Ţiganca luĭ Ursache este călugărască... Ţiganca domnască. . . Să fie tinerĭ și omenĭ făcutŭ... Ursache debè merge de bătrănŭ."

81. Antonie arhiepiscopŭ și Mitropolitŭ Sučavschii, precumŭ să să știe pentru niște Ţiganĭ ce amŭ avutŭ d'inpărţală cu dumnaluĭ Ilie bivŭ Velŭ Pit[ariŭ], anume Iorga Ţiganulŭ sănŭ luĭ Dănăilă, care Iorga este a Pit[ariuluĭ] Ilie, iarŭ Ţiganca luĭ, Floare, este a noastră, a mănăstiriĭ Putniĭ; decĭ ni-amŭ învoitŭ cu dumnaluĭ Pitariulŭ Ilie, și ni-amŭ înpărţitŭ fičorii acestorŭ Ţiganĭ precumŭ arată anume maĭ

ğosŭ, și pre înpărțala ce amŭ făcutŭ, să aibă dumn[ea]luĭ a-șĭ face și ispisocŭ domnescu, niciodată să nu să maĭ schimbe, ce în vecĭ să stăpăniască. Însă și ačasta să să știe că aceștĭ Țiganĭ s'aŭ tămplatŭ de aŭ [a]prinsu o arie cu păne și aŭ făcutŭ multă pagubă Pitariuluĭ Ilie, și dumnaluĭ, pentru voia noastră, aŭ iartatŭ acè pagubă, și noĭ încă, maĭ vinindu-să giumătate de Țagancă dinŭ Parascava, și giumătate de copilŭ, care să fač[e] unŭ sufletŭ, l-amŭ lăsatŭ și noĭ în parte dum[i]sale Pitariuluĭ Ilie.

Leat 7245 [1737], Iul[ie] 3.

Parte dum[i]sale Pitariuluĭ Ilie.

Chiriiacŭ, cu copii luĭ.

Paraschiva, sora luĭ Chiriiacŭ, cu parte iaĭ denŭ copiĭ. Parte Sviții Sale părinteluĭ Ursulŭ, cu doĭ copiĭ, Vas[i]lie și Ionŭ, car[i] aceștĭ doĭ copiĭ săntŭ făcuțĭ cu o Țigancă a Pitariuluĭ Ilie.

[Iscălește:] Antonie Mitropolitŭ Sučavschii.

Sturdzea V[e]l Log[o]f[ă]tu.

Iordachi Cantac[u]z[ino] Vor[nicŭ].

82. 28 Iulie 7245 (1737). Grigorie Ghica-Vodă către Ilie bivŭ Velŭ Pitaru pentru Țiganca Văzdoaga, „fiindŭ măritată [mama eĭ] după unŭ Țiganŭ domnescu, de moșiia, care s'aŭ trasŭ Domnii Sale luĭ Mihaĭ-Vodă di pe moșulŭ Domnii Sale, Toma Vorneculŭ. . . S'aŭ aflatŭ vănduțĭ de Iordăchiuță Păh[arniculŭ], fičorulŭ Tomiĭ Vornecul... Amŭ poroncitŭ și vechililorŭ Domnii Sale luĭ Mihaĭ-Vodă ca să-ĭ dè alțĭ Țiganĭ de niamulŭ acelora, în loculŭ cestorŭ č-aŭ iașitŭ răĭ.“

83. După 7246 (1737-8). Izvodŭ de Țiganĭ cariĭ aŭ fostu înpărțitorĭ cu Mărie Sa Mihaiŭ-Vodă, de pe Toma Vor[niculŭ Cantacuzino]: Melinte, Dafina, fată mare, ce iaste la Țarigradŭ, la Mihaiŭ-Vodă[1]. Anița, ce i-aŭ zisŭ iarŭ Dafina, pe nume ceĭlalte; iarŭ este măritată după unŭ Țiganŭ, anume otŭ Fereștĭ... Vasilie Ciurcă Țig[anulŭ]..., Isacŭ..., Ursulŭ Țig[anulŭ] holt. [holteiŭ?], dinŭ čata luĭ Gorganŭ ğudile..., Gavrilŭ Țig[anulŭ] herariŭ.

84. Gălata, 28 Iunie 7247 (1739). Grigorie Ghica-Vodă

luĭ Ilie bivŭ Velŭ Pitar, pentru ocină în „Galbinĭ, de la Ţinutulŭ Niamţuluĭ“, foastă „a luĭ Gligorie Purice Cluč[er]u, şi Gligorie Purice căndu aŭ fostu aice în ţară i-aŭ fostu văndutu luĭ Ilie Pit[ar]u pe unŭ Ţiganŭ . . . la văletu 7230 [1721-2]... Ducăndu-să şi Purice în Ţara-Romăniascî, aŭ rămasŭ Ilie Pit[ariulŭ] păgubaşŭ, şi, negăsăndu altă nemică pe urma luĭ Purice, fără ačastî moşie, s'aŭ fostŭ datŭ şi altî carte a Domnii Mele, încă înŭ Domnie noastră d'intăiŭ, ca să popriascî Ilie Pit[ar]u ačastî moşie şi să o stăpăniascî. Iarŭ cariĭ dinŭ niamulŭ luĭ Purice, saŭ din fraţĭ, i-arŭ da Ţiganulŭ saŭ baniĭ č-aŭ datu Ilie Pit[ar]ĭ pe acelŭ Ţiganŭ, să-şĭ ià moşie înnapoĭ la stăpănire lorŭ, şi pănă acumŭ nicĭ Ţiganulŭ, nicĭ baniĭ nu i-a maĭ datu nime. Pentru aceia iată acumŭ s'aŭ pusŭ dzi, pănă la şase lunĭ de vorŭ da fraţiĭ saŭ niamulŭ luĭ Purice baniĭ, saŭ Ţiganŭ luĭ Ilie Pit[ar]u, să-şĭ ià moşie, iarŭ, nedăndu pănă la dzi, să rămăe moşie de istovu la stăpănire luĭ Ilie Pitaru.“

Adaus autograf al luĭ „Velŭ Log[o]f[ă]tu“.

85. Cucerŭ Mărdare, sănătate îţĭ poftimŭ. Alta, pentru nişte Ţiganĭ cari s'aŭ datŭ, aĭ dumisali Pitariuluĭ Ilii, dinŭ Ţiganiĭ Mării Sale Mihaĭ-Vodă, cari ştiĭ poveste, şi, mărgandu acolò, i-aŭ luatŭ pe Ţiganĭ şi-aŭ dusŭ la casa dumisali; dar eĭ acumŭ s'aŭ sculatŭ şi aŭ fugitŭ iarŭ acolo înnapoĭ. Pentru care, viindu omulŭ dumisali acolò, să-ĭ daĭ pe măna omuluĭ, ca sî-ĭ aducă iarăşĭ la dumnaluĭ; căcĭ ştiĭ poveste cumŭ i-aĭ datŭ, că şi carte gospodu şi răvaş[ulŭ] nostru este la dumnata. Ci dă Ţiganiĭ după cumŭ s'aŭ hotărătŭ atuncĭ! Ačasta, şi fiĭ dum[neata] sănătos.

Iunie 18 [c. 1740].

De bine voitorĭ

Iordachi Cantac[uzino] Vor[nicŭ].

86. Milostive şi luminate Doamne, să fiĭ Măriia Ta sănătosŭ. Jeluescu Mării Tale pentru răndulŭ unorŭ Ţiganĭ ce aŭ fostŭ avutŭ amestecaţĭ socru-mieŭ Başotă Vist[ieriulŭ] cu răpăosatulŭ Iordachi Toma [Cantacuzino] Păh[arniculŭ], că,

[1] Atuncĭ mazil.

după ce aŭ muritŭ Păh[arniculŭ] Iordachi Toma, neavăndu fečorĭ, şi fiindu-ĭ Măriia Sa Mihaĭ-Vodă niamŭ maĭ aproape[1], aŭ rămasŭ Măriia Sa moştenitoriŭ, şi acumŭ, la a treia Domnie a Mării Sale, cerşindu socrulŭ meŭ parte denŭ Ţiganĭ, aŭ stătutŭ Măriia Sa la înpărţală, şi neşte Ţiganĭ ce era de faţă la Olăneştĭ, i-aŭ luatŭ în parte Mării Sale, iarŭ socru mieŭ i-aŭ datŭ niste Ţiganĭ cariĭ nu era de faţă, anume unŭ Ştefan Ţiganulŭ şi o Ţigancă Văzduaga, precumŭ amŭ şi carte Mării Sale; pre cari Ţiganiĭ, dacă i-amŭ aflatŭ acumŭ, să află vănduţĭ de răpăosatulŭ Toma, şi eŭ amŭ rămasŭ fără Ţiganĭ; şi mie mi să pare că aşŭ avea cali să iaŭ parte dinŭ Ţiganiĭ ceştĭ ce sintu faţă, — că aceştie să tragŭ dinŭ Ţiganiĭ socru-meŭ. Ce mă rogŭ Mării Tale să mă orănduieştĭ la dumn[ea]luĭ Iordachi Velŭ Vor[nic] şi la altŭ boeriŭ, la cine o fi mila Mării Tale, să le ia sama şi să-mĭ facă dreptate pecum a fi mila Mării Tale. Robulŭ Mării Tale: *Ilie bivŭ Velŭ Pit[ariŭ]*.

Dum[nata] Velŭ Logofătŭ şi dum[nata] Vor[nicŭ] Iordachi, să luaţĭ sama şi să faceţĭ dreptate, de vreme că aceĭ Ţiganĭ ce i s'aŭ datŭ în parte sa, de Domniia Sa Mihaĭ-Vodă, cu înpărţală, s'aŭ eşitŭ răĭ, să è dinŭ alţĭ Ţiganĭ din niamulŭ acelora, în loculŭ acelorŭ răĭ.

[La 18 Iulie 7247 (1739), poruncă a i se da „Lupulŭ Buraga, Ţiganulŭ Mării Sale Mihaĭ-Vodă“.

O scrisoare particulară vorbeşte de Ţiganĭ „cu meşteşugŭ: unulŭ de herŭ, unulŭ cibotarŭ“.]

87. Iaşĭ, 24 Octombre 7250 (1741). Mărturie pentru judecata luĭ „Ilie bivŭ Ve[lŭ] Pitaru cu Neculaĭ Buciumŭ bivŭ Post[elnicŭ]“, pentru un Ţigan. S'aŭ arătat acte. „S'aŭ ğudecatu să aştepte Buciumŭ Post[elnicŭ] pănă va veni dumn[ea]luĭ Neculaĭ Jora Med[elniceriŭ], fiindŭ la slujbă domniască.... Aşè s'aŭ ğudecatŭ, şi s'aŭ pusŭ şi protocolŭ...

Ionŭ Neculcea bivŭ Vor[nicŭ], Aristarhŭ Banŭ, Io[anŭ] vt[ori] Log[o]f[ă]tŭ. [V° :] Aŭ trecutŭ la protocolŭ.“

88. Precumŭ s'aŭ înpărţitu fičoriĭ luĭ Ştefanŭ Grosulŭ

[1] Mihaĭ Racoviţă era fiul uneĭ fete a luĭ Toma Cantacuzino (*Genealogia Cantacuzinilor*, p. 42 şi urm.).

Ţiganuluĭ, care i-aŭ făcutŭ dinpreună cu Cărstăna Ţigancă, ce i-amŭ înpărţitu cu dumn[ea]luĭ Toaderŭ Păladi Velŭ Vist[ierŭ], fiindŭ Ştefanŭ Grosulŭ Ţiganulŭ alŭ meŭ, iarŭ Cărstăna Ţigancă fiindu a dumisale Velŭ Vist[ieriŭ], de pe Cĭaureştĭ; leatŭ 7250 [1741], Oct[omvrie] 25.

89. Iaşĭ, 2 Februar 7250 [1742]. Învoială pentru Ţiganĭ, cu carte de blestem de la Mitropolit. „S'aŭ ruptŭ, şi de acmù înnainte să nu maĭ fie nicĭodată.“

90. Iaşĭ, 3 Octombre 7251 (1742). Carte de luat Ţiganĭ de la Costandinŭ Nicolae-Vodă. „Iarŭ care Ţiganĭ s'orŭ afla cu pricinĭ, avăndŭ cineva a răspunde, să aibă a merge la ğudecătoriulŭ de Ţinutŭ, la care Ţinutŭ să vorŭ tămpla, să le ià sam[a], şi, cumŭ s'o cădè cu dreptate, să le hotărască pricina.“

Proč[i]t Velŭ Pit[ariŭ].

[Pecete cu chinovar, avînd armele amînduror ţerilor.]

91. Izvodŭ de înpărţală..., carele s'aŭ triimisŭ cu carte Mării Sale luĭ Vodă, pe unde s'arŭ afla, să-ĭ ià...; 7251 [1742], Oc[tomvrie] 3. Ţiganĭ ce să află la Ţara-Romăniască, cariĭ pe unde s'aŭ răspunsu că sintu, s'aŭ scrisŭ carte Mării Sale luĭ Vodă la dum[nealuĭ] Dumitraşco Sucĭ Velŭ Agă, ispravniculŭ Ţănutuluĭ Putniĭ, să să ağungă cu dum[nealuĭ] ispravniculŭ marginiĭ Ţ[ă]răĭ-Rom[ă]neştĭ, de la Focşenĭ, de ceia parte, pe unde s'arŭ găsi de aceştĭ Ţiganĭ, să dè carte dum[isale], să aibă a-ĭ lua. Apostolŭ Mavrichi, ğudele...Safta Ţiganca aŭ fostu a dumisali Şărbanŭ Botianulŭ Păh[arnicŭ], de pe ğupăniasa dum[isale], şi, mergăndu după Ţiganulŭ nostru, m'eŭ văndu[tŭ] şi Ţiganca mie, avăndu şi 4 fete şi unŭ fičorŭ, carele s'aŭ răspunsu la mănăstire la Ungureŭ, pe Budzeŭ... De pe unchiu-mieŭ Gavrilŭ Leca Post[elnicŭ] ... Marco, Opre ... Cariĭ aceştĭ Ţiganĭ săntu la Gherghiţa, la casa Prediĭ Cap[itanulŭ], şi, aflăndu-să dentr'aceştĭ Ţiganĭ vru-unŭ, orŭ spune şi pe alţiĭ, că-sŭ multe sălaşe de Ţiganĭ duşĭ în Ţara-Romăniască. Dinŭ Ţiganiĭ de pe răpăusatulŭ dumneluĭ socrulŭ meŭ Neculaĭ Başotă č-aŭ fostu Visternicŭ-Mare..., Ştefanŭ Cĭuntu ..., Aniţa, torcătore la dum[nealuĭ] Andreş

Rusătŭ Velŭ Banu, văndută de Toderŭ Zosimŭ Post[elnicŭ], Timuşŭ, Grădina, Eladii Ţig[anulŭ]..., la dum[nealuĭ] Vas[i]lii Sturdzea Stolnicŭ, Gligore Măţe, Climŭ bratŭ Măţe, Pinţa soră luĭ Climŭ, Cozma, Dudana, Grunzulŭ, Toaderŭ Ursulenco, Mărdarie, Clemente; fečorulŭ Bajuluĭ, Olecsa Boboriĭ, Luca, Ştefanŭ Horbaceĭ (şi: Horbateĭ), Vas[i]le Cutulŭ, Costănŭ.— Iscăleşte Ilie bivŭ Velŭ Pit[ariŭ].

92. Acestu izvodzăl de aceştĭ Ţiganĭ..., cari Ţiganĭ imĭ săntŭ de pe unchiulŭ meŭ Gavrilŭ Leaca Post[elnicŭ], unde i-arŭ găsi, să aibă a lua şi să ni aducă la casa mè, iarŭ, de arŭ avè cineva a răspunde, să ne facă ştire; l[ea]t 7252 [1744], Ghen[arie] 25... Radulŭ fičorŭ luĭ Ionŭ lucreadză la firŭ la Pătraşco Catargiulŭ..., Ioana Ţiganca, muma fečorilorŭ, sora Aniţiĭ torcătoriĭ, fetele luĭ Horuşco... Dumn[eata], nepoate Gligoriţă Hăjdăŭ, poftescŭ pe dumn[ea]ta să-ţĭ fie aminte pentru aceştĭ Ţiganĭ, şi, orĭ la cine 'ĭ afla, şi neputăndu-ĭ lua, poftescŭ să-mĭ facĭ ştire, şi cu ce pricină i-arŭ opri.

A dumitale ca unŭ părinte

Ilie bivŭ Velŭ Pit[ariŭ].

93. C. 1750. Listă de Ţiganĭ „ce sintŭ la d[u]m[nealuĭ] Vor[nicul] Ionŭ Sturza". Vasile Bandorŭ, „şi acumŭ îĭ zicŭ Bărdanŭ... Fata luĭ Vasile, care este cărşmăriţă înŭ Tărgulŭ Frumosŭ."

94. C. 1750. Listă de Ţiganĭ. Maĭ mulţĭ „Ursariulŭ". Un „cibotarŭ". Unul se chiamă Roman.

95. C. 1750. Listă de Ţiganĭ. „Lazorŭ Minčună..., Nastasie Băta..., cine sintu dintr'aceştĭ Ţiganĭ, să să ştie. Toderŭ care ţini Ţiganca a Catargiuluĭ, Vorniculuĭ Ilie, cari dzici că ţini Ţiganca Perjeştilorŭ, care este la Perjulŭ; Sandulŭ cari ţini Ţiganca mănăstiriĭ Răşcăĭ. Iftimii č-aŭ ţinutŭ Ţiganca luĭ Şoldanŭ, şi este la Bărlicĭ . . . Costantinŭ, ce ţini o Ţigancă a luĭ Ghiorghiţă Moţocŭ, şi aŭ triĭ fiĭ: s'aŭ vinitŭ Catargiuluĭ. Ionŭ bratŭ Costantinŭ; ţine o Ţigancă a luĭ Iordachi Vor[niculuĭ], fată luĭ Beliboŭ, şi n'aŭ copiĭ. . .

Cine sintu dinŭ Ilie i bratŭ Toderŭ, dzicŭ că nu știŭ, că sintu la Tutosie *(sic)*, fata Berjeștilorŭ, la Munteni.

. . . Andrieșŭ Miculŭ."

96. C. 1750. „Iordachi Rusățŭ Log[ofătŭ]." „Izvodŭ de Țigani care me-aŭ datŭ nenea de zeastre, și Țigani de cu[m]-părătură": Agapie, Coca, Fonie.

[V°:] „Izvodŭ de vecini de Vercești, care pe unde săntŭ, să să știe: Sandulŭ nepotŭ luĭ Todoșŭ otŭ Răcațunii, Andreĭ otŭ Faraonii, snă luĭ Măncașŭ, Nica snă luĭ Gligore Bolog[a], Gavrilŭ snă luĭ Gheorghiță Bolog[a].

Vecini ce me-aŭ datŭ nenea de la Doroșcani. [Patru la număr.]

97. C. 1750. Împărțeală de Țigani. „Părce Țiganulŭ, Dănilă, Dodulŭ, Antimie . . ., și o copilă, și o fată este măritată la Olănești, și 2 fete la Dobrovățŭ . . . Neculaĭ celŭ de la Vintilă, fečorŭ Saftiĭ ce aŭ ținut-o Bădica, și o fată tijŭ a Saftii, înŭ Bărladŭ măritată. Ionŭ lăutarŭ, Radulŭ sinŭ Ionŭ, lucriază la herŭ; Sandulŭ cobzarŭ, Trifa ce o ține Cĭople, Ioana Țiganca, muma fečorilorŭ, soara Aniții torcătoare . . . Ilie Pit[ariŭ]."

98. 6 Maiŭ 7262 (1754). Carte de judecată a luĭ „M., bivŭ Velŭ Cluč[erŭ], is[pravnicŭ] Pu[nii]", arată că înnaintea luĭ a venit Ioniță Pruncul Șăt[rarŭ] cu carte de la Domn, pentru Țigance ce are „la dumnealorŭ Toma și Ionŭ, fečoriĭ dumnealuĭ Pătrașco Catargiuluĭ". Se aduce un act de 42 de ani, „de la muma dumnealuĭ Șăt[rariuluĭ] Ioniță la măna dumneeĭ Saftiĭ Costinoae, socra dumnealuĭ Pătrașco Catargiuluĭ". „După acè vănzare aŭ maĭ trăitŭ Safta Costineas[a] 32 de ani, și muma dumnealuĭ Șăt[rariuluĭ] Ioniță Prunculŭ aŭ trăitŭ 25 de ani. . . Fără de cale să acolisescu dumnealorŭ Catargieștiĭ de dumnealuĭ Șăt[rariul] Ioniță . . . Șapte suflete de Țigani ce s'aŭ prăsitŭ denŭ Țiganca dumnealorŭ Catargieștilorŭ, și s'aŭ venitŭ dumnealorŭ Catargieștilorŭ după Țiganulŭ dumnealorŭ 3 suflete, și dumnealuĭ Șăt[rariuluĭ] Ioniță 4 suflete, fiindcă Țiganca dumnealuĭ aŭ slujitŭ Catargieștilorŭ până č-aŭ

muritŭ, și dumnealuĭ Șăt[rariul] Ioniță aŭ fostŭ păgubașŭ de slujba eĭ."

99. 2 Iunie 7262 (1754). Înpărțala Țiganilorŭ, ce amŭ avutŭ cu dumnaluĭ Costandinŭ Cant[a]cuzonò bivŭ Velŭ Pah[arnicŭ], cumŭ arată anume." Nume: „Moisăĭ și Sandulŭ ce are poreclă Galaiță . . ., răzlețiți de de multŭ, trăitorĭ în parte Nistruluĭ: nicĭo slujbă n'aŭ făcutŭ nicĭunul denŭ stăpânĭ . . . Moisăĭ, fečorulŭ celŭ maĭ mare, însuratŭ, ține Țigancă omenească . . . Sandulŭ Galaiță, însuratŭ, ține Țiganca dumisale Med[elniceriuluĭ] Vasile Buhăesculŭ. Sanda, sora lorŭ, măritată după unŭ Țiganu, și aŭ 3 copiĭ, și cu muma lorŭ să facu patru suflete. De care, pe Sanda Țiganca, cu unŭ copilŭ a eĭ, s'aŭ datŭ în parte stăpânuluĭ Țiganuluĭ, iarŭ doĭ copiĭ ce rămânŭ inŭ parte Țiganciĭ, unulŭ să fie a dum[nisale] Păh[arniculuĭ], și unŭ copilŭ a fečorilorŭ luĭ Ilie Pit[ariuluĭ] . . . Din nainte dum[i]sale Dumitrașco Păladie Hat[manulŭ].

100. C. 1760. Listă de Țiganiĭ luĭ „Cost[an]d[i]nŭ Log[o]-fătŭ. . . Ștefanŭ Gabărŭ, datŭ mamiĭ de la moșulŭ Ionŭ Sturza Vorneculŭ; Ursa, fata luĭ Ștefanŭ Pelinŭ, pe care aŭ ținut-o Alexandru, fečorulŭ luĭ Vicolŭ... Acè Țigancă să răspunde că este dinŭ Țara Muntenescă."

101. Cinstite al miŭ maĭ mare, ca unŭ părinte, dum[neata] bădiță Sandule, cu multă plecăčiune sărutŭ cinstită mâna dum[itale]. Iată, bădiță, c'amŭ triimesŭ ačastu pânțărŭ la dum[neata] să-mĭ daĭ Țăganulŭ să mi-l aducă; numaĭ mă rogu dum[itale] să puĭ să-l pui la mare pază, cândŭ mi l-a aduș[e]. Ačasta. Să fiĭ dum[neata] sănătosŭ.

Alŭ dumitale micŭ și plecatu

Vas[ile] Velu Pah[arnic]ŭ Velŭ Căp[i]t[anŭ].

Mă rogu, badi, să nu-mĭ umbli panțărulŭ jaba, — să mi-lŭ daĭ, că mi-ĭ trebuitorŭ; să miluiască milostivulŭ Dumnădzăŭ să vă vedemŭ cu sănătate.

[V° :] Viindu Vasili Bilețchi, panțirŭ otŭ Ropce, cu acestu răvașŭ de la Vasili căpitanulŭ de Ropce pintru unŭ copilŭ de Țiganŭ ce aŭ avutŭ la dum[nealuĭ] Jitneceriulŭ

Sandulŭ, ca să i-l trimită cu panţirulŭ acesta, şi, întâmplându-ni şi noĭ la gazda dum[isale] în Botăşenĭ, amŭ fostu faţă căndu l-aŭ datŭ dum[nealuĭ] pe măna panţiruluĭ să i-lŭ ducă. Şi amŭ datŭ aċastă mărturii ca să-ĭ fii de credinţă pecumŭ ni-amŭ tămplatŭ şi noĭ faţă.

Leatŭ 7270 [1762], Ghen[arie] 22.

Grigori Balşŭ Log[o]f[ă]t m'amŭ tămplatŭ.
Calistru egumenŭ Cuşuliĭ m'amŭ întănplatŭ.

Εὐθύμιος ἱερομόναχος ἡγ. Δόμνης μαρτυρῶ.

... — Al dum[itale]: Jic[niceriŭ] Sandulŭ Ilii, care eştĭ dum. Vist. Catargiulŭ. Dumitraşcu Branŭ Com[isŭ]... Co... Blebe m'amŭ tămplatŭ.

102. August 7273 (1764-5). „Înpărţală de Ţiganĭ." Andreĭ Bandurŭ are „treĭ feţĭ şi o fată". „Ionŭ Buliţă, Lupa, Costandinŭ copilŭ." „Maĭ rămănŭ treĭ să să înpartă în dooî." „Sava holt[eiŭ], stricatŭ de fulgerătură... Gĭumătate să vine în parte Post[elniculuĭ] Mih[a]lach[e] Jora..., Ionŭ Bulicĭ, Catrina Ţigancă, fata Guziĭ . . . Iarŭ, pentru ğum[ă]tate de sufletŭ ce s'arŭ maĭ veni în parte dumisale, aċastă parte s'aŭ datŭ pentru meşterşugŭ Catriniĭ Ţiganciĭ, fiindu învăţată a toarce [la roată; şters] bunbacŭ cu roata, şi, luînd-o Post[elniculŭ] Jora, rămăne Jic[niceriulŭ] Sandulŭ păgubaşŭ de la meşterşugŭ Ţiganciĭ. Şi pentru aceia să rămăe aċa ğum[ă]tate de copilŭ în parte Jic[niceriuluĭ] Sanduluĭ." Ţiganul Şova. O Ţigancă „fără meşteşugŭ".

103. 4 Mart 1765. „Costandinŭ Post[elnicŭ], fiċorulŭ răpuusatuluĭ Ioniţă Prunculŭ, bivŭ Velŭ Şat[rariŭ]", dă zapis „cumnatuluĭ Sandulŭ Ilii bivŭ Velŭ Jic[niceriŭ]", că, „după moartea tatăni-meŭ, tămplăndu-să de aŭ muritŭ soru-mea Safta maĭ înnainti, i-aŭ rămasŭ doĭ copiĭ şi o fată, şi, trăgăndu-mă dumnaluĭ cumnatulŭ ca să puĭ zăstrilea ce aŭ luatŭ cu sorî-mea la mijlocŭ, şi să înpărţimŭ toate rămăşiţurile în doîo, fiindu numaĭ doĭ fraţĭ la părinţĭ, amŭ stătutŭ la învoială cu dumn[ea]luĭ, şi amŭ făcutŭ aşezarea, di i-amŭ maĭ datŭ şi dinŭ viĭ şi dinŭ Ţiganĭ şi dinŭ moşiĭ."

Apoĭ Costandinŭ cere judecată la „veliţiĭ boerĭ“. „Ni-aŭ luatŭ sama, şi ni-aŭ hotărâtŭ că aşezarea şi învoiala ce amŭ făcutŭ noĭ maĭ înnainti, nu poate nime ca să o străce, ce să fie stătătoare şi niclătită, şi, dăndu-m[ă] ğudicata ca să mă ţiĭ de aşezarea ce amŭ făcutŭ, di iznoavă amŭ stătutŭ cu dumn[ea]luĭ cumnatulŭ la aşezare şi la învoială, şi, dintr' acele ce i-amŭ maĭ datŭ la aşezarea d'intăĭ, dinŭ bună voe dum[i]sale aŭ priimitŭ di aŭ datu doîo sutea leĭ ağutorĭ la biserica ce estea rănduită de tată-meŭ să să facă în Focşanĭ, di piiatră, şi aŭ maĭ datŭ şi o crăşmă la uliţa tărguluĭ dinŭ Focşanĭ, iarŭ bisericiĭ, ca să-ĭ fii vinitŭ pentru sufletulŭ răpăusatŭ suroru-mea, fiindŭ-că la moartea surori-mea aŭ lăsatŭ cu limbă de moarte ca să i să vănză mărgăritariulŭ ci i s'aŭ datŭ di tată-meŭ zestri şi să i să facă o biserică cu aceĭ banĭ, pentru sufletulŭ eĭ, şi, socotindu-să că estea maĭ bini să să dea ağutorĭ la biserica părinţască, aŭ datŭ şi dumn[ea]luĭ cumnatulŭ acestea doî sute leĭ di maĭ susŭ arătatea, dinŭ patru sute leĭ ce săntŭ să-ĭ daŭ pentru cheltuiala unorŭ morĭ ce aŭ făcutŭ dumn[ea]luĭ înŭ gărle, şi aŭ datŭ şi crăşma, ca să fii şi soru-mè, dinpreună cu copii săĭ, ctitoră la svănta biserică. Decĭ, di aice înnainte, să aibŭ a-ĭ da dumisale acele doîo sute leĭ pe cari i-amŭ datŭ zapisŭ, să-ĭ daŭ bani cu vadè, după hotărărea dumilorsale boerilorŭ şi după aşezarea noastră ce amŭ făcutŭ. . . Să nu maĭ fiŭ eŭ volnicŭ a maĭ găsi chipurĭ de pricinĭ.“

104. August 7273 (1765). Împărţala luĭ „Mihălachi Jora Post[elnicŭ]“ pentru Ţiganĭ: „Ionŭ Buliţă . . . Fata Guziĭ Ţig[anŭ].“

105. 11 Septembre 1766. Grigorie Alexandru Ghica-Vodă, pentru Ţiganiĭ luĭ Sandul Ilie către Ionŭ Catargiu bivŭ Velŭ Stol[nicŭ]. Se judecase „la Domnie MăriiSale luĭ Mateĭ Ghica-Voda, înnainte starosteluĭ. Şi, triimeţăndu în iastă primăvară omŭ domnescŭ ca să è Ţigan[iĭ] dam[itale], aĭ eşitŭ în timpinare omuluĭ g[o]spod şi aĭ luatŭ Ţigan[iĭ] înŭ tărie dinŭ măna armăşăluluĭ, zicăndu că aĭ giudecată pentru acelŭ Ţiganŭ, şi la giudecată n'aĭ venitŭ; care nu ţi să

cădè să facĭ unŭ lucru ca acela. Ce, iată, scriemŭ, luîndu carte Domnii Mele, să cauţĭ să daĭ Ţigan[iĭ], saŭ, de aĭ ceva a răspunde, iată te sorocimŭ la 20 zăle a luniĭ luĭ Oct[omvrie], să te afle aice să răspunzĭ la giudecată ce aĭ pentru Ţiganŭ, că, neaflăndu-te la sorocŭ, să ştiĭ că-ţĭ va veni omŭ g[o]spodŭ de va lua Ţiganu, cu cele ce are şi va înplini, şi čobotile omuluĭ g[o]spodŭ de la dum[nata]. Şi, citindu carte, să o laşĭ iarăşĭ la măna omuluĭ Jic. Sanduluĭ."

106. 16 Iulie 1767. Judecata luĭ Grigorii Ioanŭ Calimah-Vodă pentru Ţiganĭ. Pomeniţĭ: Tăbărţăştiĭ (boierĭ), „Berbece Ţiganŭ". Se reclamă unul de la Ioan Sturză biv Vel Vornic. A arătat Ioan „condica părinteluĭ dum[isale], înŭ care să află scrişĭ şi alţĭ Ţiganĭ. . . Iată scriemŭ dum[itale], şi îţĭ punemŭ sorocŭ pănă înŭ 2 săptămănĭ, negreşitŭ să scoţĭ d[u]m[neata] scrisorĭ incredinţati asupra Ţiganuluĭ acestue ce l-aŭ aflatŭ la dum[neata], orĭ că l-aĭ cumpăratŭ, orĭ că l-aĭ luatŭ cu înpărţală, orĭ cu vre-o danie că l-aĭ luatŭ de undeva... Cetindŭ dum[neata] carte ačasta, pe urmă să o daĭ la măna Jic. Sanduluĭ." Poate trimete şi *vechil*.

107. C. 1770. Cu bună dimineţă mă închinŭ dum[itale] iubitŭ fiiulŭ meŭ Antohe. Ačastă dată maĭ multŭ n'amŭ făiă de cătŭ pentru zapisăle celi de Ţiganĭ de la Ursachi şi de la Ursăchioia şi pentru izvozălulŭ tatăne-meŭ de Ţiganiĭ de la Răchitoasa, că, mergăndŭ Toderŭ acmu, Mihălachie aŭ datŭ samă că le-aŭ datŭ toate la dum[neata]. Şi te poftescŭ să mi le trimeţĭ, orĭ de-ţĭ putè vini dumnastră *(sic)*, orĭ a veni Toderŭ. Şi rogŭ pre milostivulŭ Dumnedzăŭ să vă vădzŭ sănătoşĭ. Maiŭ 20.

A dum[itale] maică Safta Stol[niceasa].

Şi eŭ, maĭ micŭ fratele dum[itale], cu plecăciune sărutŭ măna dum[itale], şi mă rogŭ să nu bănueştĭ că n'amŭ pututŭ să viŭ, darŭ maĭ de apoĭ doară oĭ putè să viŭ,— că dorescŭ să vădzŭ pe dum[neavoastră] sănătoşĭ. Fiindŭ dum[itale] maĭ micŭ fratele dum[itale]. Toderŭ.

† Cu plecăciuni sărutŭ cinstita măna dum[itale], mamă.

Pentru scrisorili de Ţiganĭ ce-mi scriĭ dum[neata] că li-amŭ luatŭ de la frate-meŭ Mihălachi şi să li trimetŭ le dum[neata], veĭ şti dum[neata] că eŭ numaĭ unŭ suretŭ de pe unŭ uricŭ sărbescu, pentru Ţigani jorăştĭ ce scrie, acela l-amŭ luatŭ, şi unŭ ispisocŭ domnescŭ ce s'aŭ ğudecatŭ unchiŭ-meu Neculaiŭ Jora cu Ţinteştiĭ, iarŭ, pentru nişte Ţiganĭ jorăştĭ, şi unŭ izvodŭ de parte unchiuluĭ Costantinu Jora,— aceste li-amŭ luatŭ. [I]arŭ acele ce-mĭ scriĭ dum[neata] n'aŭ vrutŭ să mi li dè, şi nicĭ eŭ nu l-amŭ silitŭ să le dè, dzicăndŭ că a căuta dum[nea]luĭ, şi, de aŭ dzisŭ că-sŭ la mini, răŭ aŭ dzisŭ, că în credinţe nu mi li-aŭ datŭ, că nu li-aşŭ tăgădui, că ce amŭ luatŭ nu tăgăduescŭ. Şi săntŭ plecatŭ Maiŭ 20.

Fiiulŭ dumitale:

Antohie Jora Sulgerŭ.

Luĭ Toderŭ şi cumnat[i] mă închinŭ cu frăţască dragoste. Şi pohtescŭ să vie.

108. 28 April — [c. 1770]. Ilie Cat[argiu], Hat[man], către —. Pentru o fată de Ţigan. „Decĭ, fiindcă fata camŭ şchiopătiază puţinŭ, măcarŭ că nicĭo pricină nu-ĭ dă nicĭ la slujbă, nicĭ la măritatŭ, nicĭ la făcutŭ copiĭ, nicĭ la nimicŭ, dar cu toate aceste eŭ amŭ scrisŭ văruluĭ Costandinŭ Canano, căruia vrea să o daĭ ca să o priimască, cumŭ şi părinteluĭ Iftemie."

109. 18 Iunie 1770. Împărţire de Ţiganĭ între Sandulŭ Ilie Stol[nic] şi Maria Prunculiasa, „ce aŭ ţinutŭ Costandinŭ fečoru Prunculuĭ. Bădiţa Ţiganulŭ şi cu Aniţa Stoinias[a]."

110. Pentru o Ţigancă ce m'aŭ rănduitŭ dum[nealuĭ] Pah[arniculŭ] Grigorie Crupenschii să eŭ de la dum[nealuĭ] Jic[niceriul] Sandulŭ Ilie, amŭ luatŭ pe Marie Ţiganca, fata Nechitiĭ Ţiganŭ, şi amŭ iscălitŭ.

Ionŭ Ghindă Log[o]f[ă]t. — 1772, Iuni 5.

111. 25 August 1772. Schimbare de Ţiganĭ. „Nefiindŭ copilulŭ de slujbă, aŭ dat şi pre mumă-sa."

112. Maiŭ 1775. Listă de Ţiganĭ aĭ luĭ Ioan Cantacozinò Vistier. „Ghiculeţu Ţig[anulŭ], ce să numeşte a Păş-

canuluĭ ... Toaderŭ Opări Milaĭ *(sic).*“ Altul „ce umblă răzleţŭ“.

113. Izvodŭ de Ţig[aniĭ] ce avemŭ de înpărţală cu mănăstire Răchitoasa; letŭ 1777, Fev[ruarie] 27. Dandorò, Vasile Vlaico zlătarŭ, fičorŭ luĭ Mihăilă ce aŭ ţinutŭ pe fata Şoicăĭ, Costinŭ ..., Sandulŭ fečorŭ luĭ Vasile Vlaico, ţine pe fata luĭ Păladi Ţiganŭ a Răchitosiĭ, iarŭ frate-răŭ *(sic)* Costinŭ ţine Ţigancă catargiască ..., Bănte zlătarŭ, Mărgărinta ..., Ilieşŭ Ţig[anŭ], fičorŭ Sauli otŭ Răchitosa, Costinŭ fičorŭ luĭ Vasile Vlaico, sintŭ la Cruce-de-susŭ, în gura Răpediĭ; ţine o fată a Vaniĭ (Variĭ?), anume Catrina ... Sandulŭ este în Ţiganiĭ domneştĭ ... Mărgăritŭ este la Cruce ... Dochiţa este la Ceucanĭ, înŭ Ţiganiĭ dum[isale] Spăt[ariŭ] Bogdanŭ.

114. 22 Iunie 1778. „Monahie Casăndra [aşa şi iscăleşte], fiica luĭ Crupenschi“, arată „nepoateĭ meale Catriniĭ Stolnicesăĭ ... că, crescăndu-o, amŭ şi măritat-o şi i-amŭ datŭ zestre patru suflete de Ţiganĭ, pe fečoriĭ lui Prună... Şi, întămplăndu-să de aŭ muritŭ unŭ fečorŭ holt[eiŭ] dintr'acele patru suflete, maĭ rămăindu-mĭ unŭ copilŭ de Ţiganŭ, totŭ fečorŭ luĭ Prună, anumi Luca, decĭ eŭ, pentru multa căutare şi ağutoriŭ ce amŭ avutŭ eŭ la neputinţa mea de la nepoata-mea, cu altă nu amŭ avutŭ cu ce să o mulţă[me]scŭ, i-amŭ maĭ datŭ zestre şi pe Luca holt[eiulŭ], fečor[ulŭ] luĭ Prună, în loculŭ celuĭ ce aŭ muritŭ ... De spre alte rude a mele n'amŭ avutŭ nicĭo căutare, şi tuturorŭ le-amŭ făcutŭ parte dinŭ Ţiganiĭ ce amŭ avutŭ. Iarŭ pentru acesta aşa amŭ socotitŭ, fiindcă nepoată-mea Catrina mi-aŭ răsplătitu cu asupră de măsură zestrea ce i-amŭ datŭ, cu mila şi ağutoriulŭ ce amŭ avutŭ într'atăta vreame; care şi după moarte mea iarăşŭ nădăjduescŭ să-mĭ grijască sufletulŭ mieŭ ...“

115. Precumŭ să să ştiia că, luîndŭ unŭ Ţiganu alŭ mieŭ, anumi Lupulŭ, fečorŭ luĭ Iliia Ţăganu, pi Paraschiva, fată mari, fată luĭ Ionŭ Daidă, Ţăg[anŭ] a dumisale badiĭ Sandulуĭ Iliia bivŭ Velŭ Stol[ni]cŭ, şi pentru Ţigancaačasta ni-amŭ învoitŭ cu dumn[ea]luĭ, şi amŭ făcutŭ schi[m]bă-

tură, di i-amŭ datŭ Ţăgancă pentru Ţigancă, pi Iftica văduvă, fata luĭ Simionŭ Toronilă, care aŭ luat-o unŭ bucătarŭ a dum[i]sale, anume Gheorghiţă bucătarŭ Ţăg[anu]; decĭ, după învoiala şi aşăzare, ce amŭ făcutŭ cu domnaluĭ, să aibă dom[na]luĭ a stăpăni pe Iftinca Ţiganca ca pe o driaptă roabă a dumisale. Şi spre încredinţare ni-amŭ datŭ scrisoare unulŭ la măna altuia.

. . . . 1778, Dech[e]m[vrie] 2.

116. 27 Iulie — (c. 1780). „Ilie Cat[argiu] Hat[manul].“ Pentru o Ţigancă. „Ţăganca nu esti nicĭ oarbă, nici schioapă, nicĭ cu o patimă.“

117. C. 1780. „Izvodŭ de Ţiganiĭ sfintiĭ mănăstirĭ Floreştiĭ, ce să află acumŭ, anume.“ Unul ţine o „Ţigancă fără de pricină“. Nume: Mălina, Căţălŭ. „Copiĭ n'are, darŭ are nădejde.“ „Antohi fičorŭ Olăriţiĭ.“ „Toader Ponegre.“ Iscăleşte: ὁ ἡγούμενος Φλορεστίου Ἰγνάτιος.

118. 10 Iunie 1781. Schimb de Ţiganĭ. „Ştefanŭ bratŭ luĭ Mih[a]lachi čobotariulŭ . . . Solomiia fata luĭ Toaderŭ Ţig[anulŭ] . . ., driaptă roaba dumisali . . . Iarŭ pe urmă, de arŭ eşi Ţiganca cu vre o pricină, orĭ să o tragă cineva cu niscaĭva scrisorĭ şi dovezĭ la stăpănire sa, orĭ să aibă vre o patimă de boală, atunča să aibă dumn[ea]luĭ Hat[manul] a triimitea pe Ţigancă înnapoĭ şi să ià pe Toaderŭ fratele luĭ Gheorghi, fečoriĭ luĭ Ştefanŭ Ţiganŭ, dum[nealu]ĭ, cu totŭ rodulŭ ce va avè eşitŭ dintr'ănsulŭ, şi să-lŭ stăpăniască ca pe unŭ dreptŭ robŭ al dum[nealu]ĭ.“ Iscăleşte şi „Balasŭ Pit[ariŭ]“.

119. 19 Mart 1782. Ţăganĭ ce săntŭ drepţĭ alŭ mieĭ . . . Ionŭ văcarŭ, Ţig[anŭ] stărpu . . ., Ioana Morsăias[a], cu unŭ copilŭ, bezŭ parte Ţăganuluĭ, Pricopi sănŭ Ionŭ Prună pentru parti măne-sa, Nastasăia Crăčunias[a] cu 1 p[l] copilŭ, Toaderŭ chiot[o]riulŭ, ğumătati de sufletŭ dinŭ Bărdănias[a] Ţăg[anca] de la Hat[manul] Catargiu, Ştefanŭ Mutulŭ, Toaderŭ Chiorulŭ.

[Împarte Sandul Iliia între fiice, Nastasăica şi Maria, şi fiŭ, Filip.]

120. 6 Iulie 1784. Schimb de Ţiganĭ. „Zamfira, fata luĭ

Ignatŭ Dorulŭ, ce esti fată mare . . ., driaptă roabă a noastră. . . De s'a întâmpla să măritŭ eŭ pe Marie Ţiganca după vre unŭ Ţiganŭ, şi a face copiĭ, să rămâie schimbulŭ dreptŭ, adecă Ţigancă pentru Ţigancă, iarŭ, căndŭ Marie Ţiganca după măritare iaĭ a eşi stiarpă, atunce să rămâie în loculŭ Zamfiriĭ, pentru slujba iaĭ. Săŭ, neputăndŭ ca să o măritŭ, şi a face copiĭ în sărăcie, la aceia să nu aibă dum[nealuĭ] Pit[ariul] a trage parte. Iarŭ, pentru căţĭ copiĭ va face Zamfira Ţiganca, aceia să-ĭ înpărţimŭ dreptŭ, şi pentru slujba Zamfiriĭ să nu aibu eŭ a maĭ cere parte, fiindcă mi-aŭ datŭ pe Mărie Ţiganca, care, de s'a întâmpla să aibă vre o patimă de boală, să aibă dum[nealuĭ] Pit[ariul] a răspunde cu altă Ţigancă înŭ locŭ. Aşijdere şi de s'a întâmpla să fugă de la mine la dum[nealuĭ] Pit[ariul], să aibă a nu o tăinui, ci să o dia pe mănă triimisuluĭ meŭ. Cumŭ şi pentru Zamfira Ţiganca, de s'a întâmpla cu vre o patimă de boală, să avemŭ a răspunde, aşijdere şi de a fugi la mine, să aibu a nu o tăinui, ci să o daŭ pe măna triimisuluĭ dumisale Pit[ariulŭ].“

121. 15 Iunie 1787. Proces de Ţiganĭ. „După obiceiŭ şi rănduiala ce iaste, Ţiganca trebue să margă după bărbatulŭ săŭ.“

122. 20 Iunie 1788. Petiţie către Domn a luĭ Toderŭ Jora Pit[ariŭ]. „Dinŭ luminată poronca Mării Tale aŭ mersu armăşelŭ ca să rădice pe Ţiganŭ dinpreună cu Ţiganca luĭ şi cu toţĭ copii luĭ şi cu toate ale Ţiganuluĭ ce va avè, şi să-lŭ aducă la casa mè. . . Dumneeĭ Marie Prunculesă aŭ datŭ numaĭ pe Ţiganŭ pe măna armăşeluluĭ, iară pe Ţigancă şi pe toţĭ copii şi toate ale Ţiganuluĭ le aŭ popritŭ, zicăndŭ că are a răspunde... Acelŭ Ţiganŭ, holteiŭ fiindŭ, aŭ fugitŭ la Ţara Muntenească, şi, furăndŭ o Ţigancă dinŭ Ţara Muntenească, a cuĭ o fi nu să ştie, aŭ trecutŭ iarăşŭ la Moldova, şi aŭ făcutŭ unŭ copilŭ, care Ţigancă muntencă maĭ pe urmă, la vreme răzmiriţiĭ, bejenărindu-să toţĭ omeniĭ dinŭ Ţara-de-ġosŭ, s'aŭ rădicatŭ şi Ţiganiĭ Prunculuĭ toţĭ şi aŭ mersu la Bălăneştĭ, înŭ Ţiganiĭ dum[isale] Log[o]f[ă]tŭ Costantinŭ Ru-

sătŭ, și acè Țigancă străină, muntencă, aŭ lăsatŭ pe Ionŭ Țiganulŭ și copilulŭ, și aŭ fugitŭ cu altŭ Țig[anŭ] a dum. Log[o]f[ă]t. Maĭ pe urmă, Ionŭ Țig[anulŭ] aŭ furatŭ o Țigancă dinŭ Țiganiĭ dum[isale] Logof[ă]t[uluĭ], de la Bălăneștĭ, și, înpăceluindu-să vreme, aŭ mersu iarășŭ la Putna, în Țig[aniĭ] Prunculuĭ, și are cățĭva copiĭ, precumŭ și însușŭ dum. Log[o]f[ă]t aŭ spusŭ la Divanŭ această pricină. Milostive Doamne! Țiganulŭ acesta este dreptŭ alŭ meŭ; copilulŭ celŭ d'întăĭ este făcutŭ cu Țigancă streină, muntiancă; ceealțĭ copiĭ săntŭ făcuțĭ cu Țiganca dum[nealu]ĭ Log[o]f[ă]t Costandinŭ Rusetŭ; apoĭ Marie Prunculias[a], ce dreptate găsăște de poprește Țiganca și toțĭ copii și toate căte le are Țiganulŭ, puindu-s[ă] și înpotriva poronciĭ Mării Tale... Mă rogŭ... să margă de alŭ doile omŭ g[o]sp[o]dŭ ca să-mĭ è Țiganca și copii și cu toate ce va avè Țiganulŭ. Iarŭ, pentru cibotele oamenilorŭ domneștĭ și chelt[uiala] mè de 2 lunĭ, rămăne la driaptă giudecata Mării Tale....

[Resoluție:] Merge la dum[nealuĭ] Hat[manulŭ].

123. 26 Iulie 1792. — Jora către Toaderŭ Jora Pitariŭ, fratele săŭ. E bolnav. „Acmu săntu treĭ rădurĭ de oamenĭ de căndŭ nu ni-aŭ datŭ măna să ni căutămŭ de Țigani ce avemŭ de pe niamulŭ nostru, și vădŭ că aŭ rămasŭ să să prăpădiască cu totulŭ. Amŭ socotitŭ, așă bolnavŭ cumŭ mă aflu, să mergu la Eșĭ să mă giudecŭ, și, după datoriia frățască, nu lipsăscŭ a înștiința și pe dum[nea]v[oastră] ca de acmu într'o lună să vă aflațĭ și dum[nea]v[oastră] la Eșĭ, să stămŭ să căutămŭ de Țiganĭ să nu rămăi să să prăpădiască. Iarŭ, de nu va da măna dumn[eavoastră], și îțĭ socoti că poate nu s'orŭ putè scoate cu tărfăloagele ce avemŭ, dacă îțĭ priimi du[mnea]v[oastră] să mă giudecŭ eŭ cu cheltuiala și osteniala mè, și, din cățĭ oĭ scoate, să daŭ dum[itale] zăci doĭ, orĭ, dacă nu-țĭ priimi, să veniți la Eșĭ, să-ĭ împărțimŭ după scrisorile ce avemŭ, și fiiștcicini să caute și să giudeci pentru parte sa, cari o găsi ceva a luoa. Căci după datorii înștiințezĭ pe dum[nea]v[oastră], că apoĭ, pe urmă, cățĭ oĭ putè scoate, să nu cerețĭ, că nu v'oĭ da."

[Eraŭ şi Ţiganĭ de-aĭ luĭ Ştefan Luca. La 1793, învoială pentru a cheltui „pe giumătate“.]

124. Cu frăţască dragosti mă închinŭ dumitali, cucoană Mariio.

Fiindŭcă pe acestŭ Dumitru Ţăganŭ l-aŭ cunoscutŭ copilulŭ dumi[sal]i Banuluĭ Iamandiiŭ că esti Ţăganŭ alŭ dumi[sal]i, cari arŭ fi fugitŭ de multă vremi, şi, prinzându-lŭ, iată că-lŭ triimisăiŭ la dum[neata] cu acestŭ armăşălu anumi Vasăli Zmău, de cari poftescŭ pe dum[neata], luîndu-lŭ, să aibu şi răspunsu. Şi, deosăbitŭ, poftescŭ şi dum[itale] ca să mulţămeştĭ pe armăşălu cu cibotile luĭ, după obiceiŭ ce aŭ. Şi săntŭ alŭ dumi[tal]i ca unŭ frate.

Vasili Raz[u] Velŭ Armaşu. Ghen[arie] 7, '95.

Cibotile armăşăluluĭ păr la Dorohoiŭ săntŭ şasă leĭ; poftescŭ pe dum[neata] să le daĭ armăşăluluĭ, căcĭ eŭ amŭ făcutŭ o faceri de bini dum[itale], şi de acumŭ voiŭ sluji dum[ital]i.

125. 5 Octombre 1797. Schimb de Ţigancă „ce-mĭ este baştină“.

126. 29 August 1798 — Pit[ariul] către —. Să i se aducă o Ţigancă de schimb, dacă e „sănătoasă şi fără vre o patimă. . . Iaru pentru copilulŭ ce aĭ zisŭ d[u]m[neata] că are, trăindŭ, ne vomu învoi“. E vorba şi de hotărnicia maĭ „eftiorŭ“, cu prilejul alteia, a uneĭ moşiĭ. „Darŭ, căndŭ a vini înadinsŭ numaĭ pentru moşiia mea, atunce mi-aŭ hotărătŭ că maĭ ğosŭ decătŭ cu o sută galbinĭ nu poate vini. Apoĭ lasŭ să gidici buna înţelepcine dum[itale], perzăndŭ ačastă vremi de îndămăna (?), altă dată a da o aşa somă?... Că mi-ĭ îndatori să-ţĭ slujescŭ în toată viaţa mea; încă ţ'a fi şi pomană.“ Cere şi „o state de sacĭ“.

127. C. 1800. „Cu părintiască dragosti mă închinu dum[itale], iubită fiica mę, Mario. Mă rogu, pitru senătati luĭ Costachi, si nu baţĭ pi Ştifanu, că pi viiaţa mè aŭ fostŭ bolnavu, iară Ţiga[n]ca pi josŭ nu poate să vii, că-ĭ bolnavă tari. Pitru Pricopi Ţiganu, si nu maĭ daĭ nimică luĭ Ioniţi, că ţi-lŭ dăruesc dum[itale]; şă pi cielaţĭ Ţiganĭ totu aĭ maĭ iarŭtă, că-şĭ forti spărăeţĭ. Mă rogŭ pri milostivu

Dumnăzu si ti ţii senătoasi, aminŭ. Maică: *Catrina Stolničasa*. [Autografă.]

128. 1-iŭ August 1800. Schimb de Ţiganĭ. Şi „o fată de Ţăga[nu] mare, de măritatŭ, să fi de trisprăzăce, pasprăzăce anĭ".

129. 4 Februar 1802. Se dă „o Ţăgancă cu schimbŭ", pentru alta „luată cu schimbŭ". „Să-mĭ dei o fată orĭ unŭ băetŭ, să fii de unsprezăci anĭ." Scrie un Chieşco, cu „voia moşuluĭ Andreiŭ Cazacliŭ".

130. Cu părintească dragoste mă închinŭ dumitale, iubită fiica mè Mariio.

Cu părintească scrisoari mè întăĭ cercetezŭ pentru bună şi fericită sănătate dum[nea]lorŭ: înţelegăndu că să află diplină, să mă bucurŭ. Iată că amŭ trimesŭ pi Armaşulŭ să videmŭ, n'aĭ maĭ găsitŭ niscaiva Ţiganci să însurămŭ pi fičoriĭ bucătariuluĭ, că nu-ĭ cu putinţi a-ĭ maĭ ţinè niinsuraţĭ. Ţ'amŭ maĭ scrisŭ în v'o căteva răndurĭ, şi nicĭ răspunsŭ n'amŭ luatŭ, şi amŭ zisŭ şi nepotuluĭ Iordachi, di ari vr'o Ţigancă, să însoari pi vr'unulŭ, şi să i-lŭ daŭ după sfărşitulŭ mieŭ, cu totŭ, şi di la dum[nea]luĭ iarŭ vădŭ tăceri... Îţĭ scriŭ cu hotărăre, de ţi-ĭ voe să ţi-ĭ dăruescu dumi[ta]le, după sfărşitulŭ meŭ, caută de-ĭ însoară, să nu-ĭ prăpădescŭ; dacă nu-ţĭ trebuescŭ, eŭ iţĭ scriŭ adivăru: că e-oĭ dărui unde oĭ găsi Ţigancă; maĭ multŭ n'oĭ aştepta, că aşteptŭ acŭ di [că]ţva anĭ, şi acŭ nu maĭ pocĭ, că mi-ĭ şi păcatu. Poftescŭ să amŭ răspunsŭ disăvărşitŭ.

Şi rogŭ pi milostivulŭ D[u]mnezeŭ să te ţii sănătoasi.

A dumitale maică:

802, Iuliu 10. Catrina Donicĭ Stolnicesa.

131. 5 Februar 1804. S'a dovedit la o judecată „că are să tragă jumătate dintr'unŭ sufletu de Ţăganŭ de la casa răposatuluĭ Stolnicŭ Sandulŭ Ilie . . . Şi, după hotărărea săbornicescului hrisovŭ, la asăminea pricinĭ neîncăpăndu a să face altă înpărţală, s'aŭ hotărătŭ să plătească dumnieĭ Păh[ă]r[ni]č[eseĭ] preţulŭ aceĭ ğumătate de sufletŭ, adică 35 de leĭ, şi, deosăbitŭ, fiindcă acestaşŭ hrisovŭ hotărăşte ca

Ţiganulŭ ce va fi cu meşteşugŭ, să să socotiască diosăbitŭ preţulŭ luĭ, şi Ţiganulŭ acesta la înpărţală aŭ arătatŭ că are meşteşugulŭ vezătii, însuşŭ jăluitoriulŭ s'aŭ priimitŭ să-ĭ maĭ dè dumnei Păhrč. 5 leĭ înprotiva meşteşuguluĭ, care, nefiindŭ vre unŭ preţŭ cu asuprială, aŭ rămasŭ să-ĭ dè dumnei Păhărčs. aceştĭ 40 de leĭ, şi, să fie nesupărată maĭ multŭ."

În petiţie: Avea dreptul din 1783. „Care acelŭ Ţiganŭ ce avemŭ a înpărţi în doaĭ, însurăndu-lŭ dum[n]iaĭ, are şi copiĭ, dinŭ care cerăndu-mĭ parte ce mi să cuvini, pricinoeşti şi nu vra ca să-mĭ dè."

132. 16 Mart 1806. Împărţire de Ţiganĭ (Vasăle Şoricŭ, Rădoiŭ, etc.) „Şi, fiindŭ-că acestŭ Toaderŭ Rădoiŭ şi cu Ţiganca luĭ Safta, fiindŭ bătrănĭ, ceremŭ ca să-mĭ dei unŭ sufletŭ maĭ multŭ; darŭ pentru ačastă pricină amŭ stătutŭ la învoială, şi m'amŭ priimitŭ ca să-mĭ dei dum[nealuĭ] Spat[ariulŭ] una sută leĭ". Într'un adaus se vorbeşte de „cheltuiala... cu idiclii".

133. 7 April 1806. „Logofăţia cè Mare" către Pah[ărniceasa] Maria Joroae. De ce nu dă actele unor Ţiganĭ, supt cuvînt că nu-ĭ plac ceĭ daţĭ din porunca Domnuluĭ? „După care jalubă a dum[i]s[ale] era acum să să triimată omŭ domnescŭ, să te ducă la Divanŭ ca, de maĭ aĭ ceva a răspunde, să staĭ la ğudecata cu d[u]m[nea]l[uĭ] Spat[ariul], darŭ amŭ iconomisătŭ eŭ de nu s'aŭ triimisŭ orĭ hîrtiile orĭ vechil.... Însă sminteală să nu facĭ, căcĭ apoĭ negreşitŭ veĭ fi supărată cu omŭ domnescŭ."

134. Prè-iubită fiica mè Mario, cu părintească dragoste mă închinŭ dumitale.

Fiiască scrisoare dumitale amŭ luatŭ, şi că te afle sănătoasă foarte m'amŭ bucuratŭ, dăndŭ laudă milostivuluĭ Dumnezăŭ, pentru a cărue milă veĭ şti dumnata, şi eŭ mă aflŭ sănătoasă. Pentru armaşŭ, mie nu-mĭ trebui, şi triimite de-lŭ ià, numaĭ mă rogu, pentru sănătate copiiloru, să nu-lu baţĭ. Iarŭ, pentru Ioanu Ţiganulŭ, triimete unŭ armăşălŭ de-lŭ ia şi-lŭ ţini, nu-lŭ cunună pănă me-a veni răspunsŭ, de la Miclesculŭ, şi pe urmă mi-ĭ vedè dumneta răspunsu, şi apoĭ veĭ şti ce veĭ face. Iarŭ pentru Arapulŭ

scrii unŭ răvaşŭ la Căminariulŭ Enăcachi, doarŭ ţ'a da Ţiganca, şi oĭ puni eŭ de l-oĭ cunună, că mi-ĭ de mare slujbă Ţiganulŭ acela, şi mii altulŭ nu-mĭ maĭ trebui. Pentru calepe, foarte îţĭ mulţămescu. Şi rogŭ pre milostivulŭ Dumnezăŭ să te ţii sănătoasă. Alu dumitale maică.

1808, Iunie 26. Catrina Doničŭ.

Iubitiĭ fiiceĭ mele Marieĭ Păhărnicesăĭ Joroai cu părintească dragoste să să dè.

135. Adecă noĭ, oameniĭ dinŭ satulŭ Chilişoaia, care maĭ giosŭ ne vomŭ pune numeli şi degitili, dat-amŭ mărturiia noastră la cinstita mîna dumisali cucoaniĭ Marieĭ Joroaeĭ Pah[arnicesiĭ], că, viindŭ o Ţăgancă, anume Catrina, de la Andreĭ Cazacliu. la satulŭ nostru Chilişoia, la răposata cucoana Catrina Chilişanca, ce aŭ fostŭ stăpîna noastră, şi îndrăgindu-să cu unŭ Ţiganŭ a stăpîniĭ noastre, aŭ scrisŭ carte cucoaniĭ Marieĭ Joroeĭ ca să facă învoială cu Cazacliu, şi, viindŭ carte de la Cazacliu, au şi cununat-o, apoĭ aŭ începutŭ a-şŭ arăta răuteţile eĭ: beţivă, tălhăriţă şi altele, care pi noĭ ne trimitè stăpîna noastră de o aducèmŭ dinŭ alte sate, di pi la crăşme, şi, văzîndŭ stăpîna noastră că nu poate să se slujască cu dînsa, aŭ trimis-o pi Ţîgancă înpreună cu Ţîganu la dum[ne]eĭ cucoana Mariia Joroia. Care de atuncea orŭ fi optŭ anĭ. Aşa ştimŭ şi aşa mărturisimŭ. 1814, Maĭ 5.

Eŭ Romanŭ Carte-Rè, eŭ Iacobŭ Domonŭ, eu Nechiforŭ Şăitanŭ, eŭ Ioanŭ sînŭ Vasile Hergheligiu, eu Toma vătavŭ, eu Axinte Ţurcanu, eŭ Ioanŭ Rusulŭ, eŭ Tănasă Hergheligiu.

[Cu privire la Ţiganĭ (v. şi Prefaţa) dăm şi analisa a două documente păstrate în colecţiile Academieĭ Romîne:]

C. 1550 (283/XX). Echivalare a unuĭ vad de moară cu două Ţigance.

Supt Antioh Cantemir (69/X). O Ţigancă e poprită pentru datoriile soţuluĭ şi vîndută luĭ Constantin Cantemir, „pre căndu aŭ fostu înŭ boerie Cluciar-Mare, pre doaî iape cu măndzĭ“.

PARTEA A III-a.

VARIA.

A. NOTIȚE.

I.

O scrisoare botușăneană.

Cu greŭ am putut desface de pe un act din colecția d-luĭ Fotea din Iașĭ un vechiŭ răvaș, cu totul șters, care nu s'a putut deslușì nicĭ într'un chip.

Se vede doar, din ce se poate cetì, că acel ce scrie e „jupînul Gheorghie pîrcălab de Hotin". El e pomenit la 1599, ca Gheorghe Izlozeanul (de Izlaz), soțul cneghineĭ Crestina, dăruitorĭ amîndoĭ aĭ bisericiĭ Maiciĭ Domnuluĭ din Hotin (Melchisedec, în *Rev. p. ist., arch. și fil.*, I, p. 266).

„Fiul săŭ prea-iubit, pan Pătrașco", căruia-ĭ scrie, e „urednic de Botoșanĭ", — urednic al Doamneĭ, căreia-ĭ era dat orașul. El nu e cunoscut de aiurea. Stătea la Dolnicenĭ. Scrisoarea vorbește de „pecetea luĭ", de un zapis, apoĭ de banĭ „gata" și încheile cu o salutare. Data e Suceava, 8 Maiŭ, și cred că trebuie să se adauge 1600, înnainte de intrarea în cetate a luĭ Mihaĭ Viteazul.

II.

O prefață a luĭ Daponte.

Se știe că vestitul scriitor grec Constantin, în călugărie Chesarie, Daponte, a dedicat episcopuluĭ de Rîmnic Chesarie, cu gîndul la care-șĭ va fi luat și numele monacal,

prefacerea în greceasca modernă a Dialogurilor Papeĭ Grigorie I-iŭ, zis și Dialogul.

Nicĭo bibliotecă românească nu posedă această carte. Găsind-o la un anticvar din Iașĭ — astăzĭ e în stăpînirea mea —, cred de folos a-ĭ da titlul și prefaţa (aceasta numaĭ în traducere românească).

Lucrarea e astfel întitulată:

Πατερικὸν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου πάπα Ῥώμης, ἐν ᾧ περιέχονται Βίοι τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ὁσίων πατέρων ὑπ' αὐτοῦ μὲν λατινιστὶ συγγραφέντες, παρὰ δὲ τοῦ μακαρίου Ζαχαρίου πάπα Ῥώμης εἰς τὸ ἑλληνικὸν μεταφρασθέντες, νῦν δὲ εἰς τὸ κοινὸν παρὰ Κωνσταντίνου Δαπόντε, τοῦ μετονομασθέντος Καισαρίου, τοῦ ἐκ τῆς νήσου Σκοπέλου, πρὸς χρῆσιν κοινόν, καὶ ὠφέλειαν τῶν ἀναγινωσκόντων. Ἀφιερωθὲν δὲ τῷ θεωφιλεστάτῳ καὶ λογιωτάτῳ ἐπισκόπῳ Ῥημνίκου τῆς ἐν Κραγιόβᾳ, κυρίῳ κυρίῳ Καισαρίῳ, οὗτινος δαπάνῃ νῦν πρῶτον καὶ ἐτυπώθη. αψπ', Ἐνετίῃσιν, 1780. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωανίνων. Con licenza de'l superiori. 31 + 608 pp. în 8o.

Prefaţa:

„Prea venerate al mieŭ părinte și Domn.

Cred că e un lucru propriu luĭ Dumnezeŭ să lucreze și să săvîrșească cele ce vrea, el singur, ca unul ce este singur atotputernic, după cum zice Scriptura: toate ce le-a vrut Domnul, le-a făcut în cer și pe pămînt. Iar lucru propriu al omuluĭ este să pornească cele ce trebuie și să facă cele plăcute luĭ Dumnezeŭ, ci toate să le îndeplinească el cu ajutorul luĭ Dumnezeŭ, și preţuiește și ajutorul aproapeluĭ, cu binecuvîntarea luĭ Dumnezeŭ. Decĭ și eŭ, smeritul, am dorit și am făcut (precum cred) lucru dintre cele trebuincioase și plăcute luĭ Dumnezeŭ, începînd cartea *Pateric,* a celuĭ întru sfinţĭ părinteluĭ nostru Grigorie Dialogul; dar, singur neputînd s'o isprăvesc, chem ca ajutător și rog ca împreună-săvîrșitor al celor bune pe cel de Dumnezeŭ (de la care e tot binele și toată frumuseţa) dăruit în chip bun și pentru cele bune, pe unul și prea-bunul păstor al oilor cuvîntătoare și arhiereŭ, pe Preasfinţia Voastră. Tiparul e sfîrșitul care îndeplinește cartea acesteĭ nouă tălmăcirĭ, căcĭ prin tipar se face răs-

pîndirea; altfel sînt ca o grădină închisă și ca un izvor pecetluit: şi, grădina fiind închisă și izvorul pecetluit, care e folosul? Prin tipar se face deci răspîndirea, prin răspîndire folosul, prin folos preţul şi pomenirea sfinţilor, iar prin pomenire slava luĭ Dumnezeŭ, care se slăvește în pomenirile sfinţilor luĭ. Iar din slava luĭ Dumnezeŭ ca din izvor izvorăşte şi se revarsă bogat și slăvita răsplată pentru acel care dă tiparul, și trecătoare și veșnică. Ci tiparul nu e lucrul mieŭ, e lucru de oamenĭ bogaţĭ și de suflete iubitoare de Dumnezeŭ, lucru de boierĭ, lucru de arhiereĭ. Şi care dintre arhiereiĭ de acum e acum maĭ iubitor de Dumnezeŭ decît Mărirea Ta arhierească? Și cine maĭ ajutător şi îndeplinitor-împreună al faptelor bune și plăcute luĭ Dumnezeŭ decît Preasfinţia Ta? Şi marturĭ, pe lîngă altele, sînt Rîmnicul și Craiova, Scaunul tăŭ, în care aŭ curs îmbielşugat și necontenit curg rîurile bunătăţiĭ tale, ce imită pe a luĭ Hristos. Înnoirile bisericilor, intemeierile tipografiilor, aşezările școlilor, îngrijirile orfanilor, cîrmuirile celor lipsiţĭ, căutările celor bolnavĭ, și, ca să nu înşir una cîte una toate, voiŭ spune că toate sînt după voia luĭ Dumnezeŭ cele ale sufletuluĭ tăŭ iubitor și gînditor de Dumnezeŭ. Pentru acestea, prea-iubitorule de Dumnezeŭ, şi eŭ cel smerit închin această sfîntă carte cu încredere Ţie, ca să se învrednicească de tipar, scopul pentru care a fost făcută. Şi, învrednicindu-se de el, va avea după vrednicie și Sfinţia Ta această carte ca un crainic al binefaceriĭ Tale, ca o trîmbiţă a celeĭ spre obştescul folos aplecărĭ a Tale, pentru cele din ea cuvinte, în care se unește folosul cu plăcerea. Căcĭ Dumnezeŭ n'a dat în de obşte nimic maĭ cinstit decît omul, în om decît mintea, în minte decît cugetarea, în cugetare decît înţelepciunea, în înţelepciune decît literele, în litere decît adevărul, în adevăr decît folosul și plăcerea. Acestea două de o potrivă de scumpe, o tu cap scump şi sfînt, de o potrivă se coprind în această carte Patericul, în această carte, ca într'un cinstit loc casnic, cu cinste se închid. Şi veĭ avea în de obște pe sfinţiĭ ce se adăpostesc în acest

volum, ca într'un cort sfînt, solitorĭ de mulțămire, ca să zic așa, pentru darul ce li-aĭ făcut, tipărirea acesteĭ cărțĭ, și Sfinția Ta arhierească te veĭ învrednici a sta în cortul lor, și cu eĭ și cu toțĭ sfințiĭ veĭ slăvi pe Domnul slaveĭ, căcĭ luĭ i se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea în veciĭ vecilor, amin. În anul Mîntuiriĭ 1777, Iulie 1.

Al Preasfințieĭ Tale de Dumnezeŭ iubite

Rob supus:
Chesarie Daponte.

III.

Un act municipal al orașuluĭ Piatra.

De curînd ni s'a dăruit actul care urmează, privitor la vînzarea unuĭ loc la Piatra. El are un interes deosebit prin raritatea luĭ și prin anume lămurirĭ istorice precise ce se pot scoate din el.

Pecetea cu Sf. Ioan — hramul bisericiĭ domneștĭ —, bine săpată, e cunoscută: Dacă nu e o greșală, „Ștefan-Vodă" cel pomenit într'însa nu este cel Mare, ci Tomșa, care domnește în adevăr de la 1611 la 1615.

Iarășĭ se știe că privilegiĭ domneștĭ se dăduseră orașelor Bîrladul și Botușaniĭ (acestuia supt Mihaĭ Suțu, cel din preajma Eterieĭ). Acum însă întăiŭ iese la iveală că Piatra a fost și ea organisată cu dreptur̆ orășăneștĭ în 1797 (nu 1779, cum se zice, greșit, în mărturia noastră), de Alexandru-Vodă Callimachi, al căruĭ privilegiu pentru Pietrenĭ a fost apoĭ întărit de fiul acestuia, Scarlat, între 1812 și 1818.

Epitropul bisericiĭ Sf. Ioan stătea în fruntea orașuluĭ; la 1816 el era un Mare-Căpitan în funcțiune; o parte din fruntașiĭ negustorimiĭ sînt Grecĭ.

Șchele pentru plute[1] la 1813, Piatra avea în fruntea eĭ, decĭ, după hrisov, pe epitropul de la Sf. Ioan, care e iscălit și supt un act din 5 Septembre 1816[2]. La întărire se

[1] *Doc. Callimachi,* I, p. 504.
[2] *Ibid.,* p. 527, nº 236.

făcuse „plata stîlpilor" cari slujiaŭ pentru hotărnicie. Orĭ-ce schimbare de proprietate era lăsată încuviințăriĭ „neguțitorilor tărgovețĭ i a mahalagiilor". Între locuitorĭ eraŭ și boierinașĭ, precum Dimitrachi Feștilă Medelnicer, Slugerul Ianachi Adam, Stolnicul Dumitru Săcară[1]. La 1819 găsim și pe preotul Ioan Blaga, și în document se spune că „pecete bisăriciĭ, a Sfăntuluĭ Ioan g[o]spodu", e „a tărguluĭ"[2]:

„Stănjinĭ 18, adică optusprizăci stănjinĭ gospod, locul luĭ Ioniță a Nazarii, ci-l are di la baba Romăniasă, însă doĭsprezeci stănjinĭ și jumătate lungul, și latul cincĭ stănjin[ĭ] și jumătate, pi care, după analoghie ce aŭ făcut, aŭ plătit unsprizeci leĭ și zeci părali, stare întăĭ, căte doozecĭ și cincĭ de părale pe stănjăn, pentru cheltuiala ci s'aŭ făcut la înnoire hrisovuluĭ gospod ci-l avemu noĭ, tărgovețăĭ, de miluire di la Măriia Sa Alixandru Ioanu Călimah Voivot din 1777, cari hrisovu înnoindu-să acomu la fiiĭ luĭ [=fiiul] Mării Sale Domnul nostru Scărlatu Alixandru Calimah Voivot, ci ni l-aŭ făcutu, la 1814, iarăș miluire, la toțĭ tărgovețiĭ și lăcuitoriĭ ci ni aflăm șăzătorĭ pi ačastă moșii a nostră de aiča, din tărgu Petriĭ, pentru disbatire și înprăsurările ci și urmă în parte de sus, la hotarul acestiĭ moșiĭ, din care megiesăĭ înprăjuras[e], — pentru că aŭ plătit numitul baniĭ de sus arătațĭ, i s'aŭ datu ačasta adiverință la măna sa, cu pecete tărguluĭ și cu iscăliturile nostră a tărgoveților fruntașĭ, după hotărire luminatuluĭ hrisov. Cari locu s'aŭ stălpitu cu petriĭ hotare, și de acum înainte să stăpăniască cu bună pace, ca o moșii și ocină de vecĭ, dinpreună cu urmasiĭ săĭ. Și spre credință puindu-să și pecete tărguluĭ, și aŭ iscălitu și dumnaluĭ Hagì Dima ipitropul bisăriciĭ gospot, din preună cu noĭ.

1818, Maĭ 23."

Pecete cu fum, cu Sf. Ioan și: Ačasta pecete tărguluĭ Pietri de la Ștefan Voevod. 7127.

[1] *Ibid.*

[2] *Ibid.*, p. 556, nº 284; cf. și *ibid.*, II, p. 130.

H. Dima Vel Căp[itan] și epatrop *(sic)*: Grigoraș. (Iscălitură romănească nedescifrabilă.) ’Αναστάσις ’Αποστολ., μαρτ.; Νω...που μαρτηρῶ; Διμίτριος Νικολάου μαρηρῶ. Σταδρί Ζανε...

Pe margine: 222. S’aŭ trecut la condică.

IV.

Probe de graiŭ prahovean.

Din arhivele foasteĭ administrațiĭ a Teleajinuluĭ scot aceste două acte care aŭ însemnătate și pentru limbă ca și pentru moravurile prin aniĭ 1830-40, cînd se maĭ păstra toată rînduiala „vechiuluĭ regim“ romănesc:

1. Cĭ. supt.-ocărmuirĭ de Teleaj[ă]nu, plecată jalbă.

Facu cunoscut cin. supt-cărmuirĭ de Teliajnu pentru unu Costache dascălŭ ce este logofătŭ în satŭ nostru. Noĭ, fiindu cărăușĭ, amu plecatŭ cu carile la ocna Slănicu ca să încărcămu sare la Oltelnăță[1], și noĭ amŭ deshămatŭ înŭ țarna nostră ca să pășčunămŭ vitele, amu lăsatŭ treĭ fečorĭ aĭ noștri în paza a cailorŭ, și așa s’aŭ pomenitŭ cu fečori și cu mumă-sa maĭ susŭ pomenituluĭ, și ne-aŭ bătut fečori de morte cu paru, și noĭ aamu˙ mersu cu sfatu satuluĭ ca să vaza strică[ciune], și noĭ, sfatu satuluĭ, n’amu dovetitu stricăčune nimică. Deaceĭ plecatŭ supuș rogăm... la cinstiti suptcărmuirĭ să facă punere la cale asupra dre[p]tăți.

2. C. 1840. Jalbă a luĭ M. Pandelescu. „D[umnea]luĭ Costandinŭ Stavărŭ, răzorîndu-să cu mine la o fîniață dinŭ Rizăneștĭ, în lipsă m[è] de acasă, la băile de la Balta Albă, dumnialuĭ, puindu-șĭ oamenĭ la coasa fînuluĭ, nu și-aŭ păzit numaĭ driapta stăpînire, ci aŭ pus de aŭ cositŭ și dinŭ trupu fînețiĭ mele giumătate.“ Plîngere.

B. INSCRIPȚII.

I. MĂNASTIREA SINAIA.

1. La poarta de intrare prin zidul mănăstiriĭ:

Aciastă poartă și cu toate înnoiturile căte să vădu acìĭ aŭ făcutŭ părintele Dionisie proin Tiruloĭ [= Tiruluĭ] înŭ zălele luĭ Ionŭ Nicolae Voevoda, înŭ anulŭ de la Adamŭ 7228, Maiŭ 26. 1720.

2. La intrarea în biserică:

Zugrăvitu-s'aŭ ačastă sf[ă]ntă biserică în zilele prealuminatuluĭ Domnŭ Io Alecsandru Costandinŭ Muruzŭ Voevodŭ, fiindŭ Mitropolitŭ preaosf[i]nțitul Dositheĭ, și s'aŭ săvîrșitŭ prinŭ toată ostăneala și cheltuiala părinteluĭ egumenŭ Damaschinŭ; ano 1795, Sept[emvrie] 16.

3. Chipurile ctitorilor:

Neagoe Basarabŭ Voevod (ca tînăr fără mustăți). Șerban Basarabŭ Voevodŭ (coroană, haină de brocard, fond de aur). Costandinŭ Basarabŭ Voevodŭ (coroană; aceleașĭ haine de brocard). Марнѧ н Тєωдора жєна (= soțiile luĭ Mihaĭ Cantacuzino; Maria poartă calpac, cu postav roșu la o parte; are haină verde pe roz, blană la mînecĭ. Teodora poartă scufie albă; dolman roșu pe haină de desupt verde; la gît o legătură albă. Lîngă cea de-a doua, șese fete în roz, vînăt și alb (treĭ din ele aŭ pe cap calpace). Mihaĭ Cantacuzino н снѧ єго (= și fiiĭ luĭ); nouă băiețĭ cu haine: albastru pe roș, roz pe albastru, roșu și alb pe verde; toțĭ aŭ gulere de altă coloare. Mihaĭ poartă mustața lungă, barbă rotundă, părul destul de mare. Poartă dolman albastru, blănit cu cacom și avînd brandenburgurĭ; dedesupt, haină roză cu nasturĭ, mînecar cu roșu și nasturĭ; brîŭ verde. El ține mănăstirea, cu înfățișarea de acum; două turnurĭ, dintre care cel din mijloc are două coperișurĭ. Costandinŭ Cantacuzino (Stolnicul; haină roșă cu cacom pe albastru); Maria (soția sa; scufie albă; haină verde cu blană albă). Urmează — pe partea în care zugrăveala a fost schimbată — încă un boier, cu treĭ băiețĭ: la urmă, pare să fie un *d* — decĭ: „Ștefan Voevod"; femeie cu scufie albă și haină roșie (Doamna Păuna?). Vine la rînd un bătrîn, cu haină albastră, dolman vînăt, brîŭ violet; lîngă el patru fete (Constantin Cantacuzino Postelnicul?). Urmează doĭ la cari se scrie „Toma", „Mateĭ": Toma e fără barbă, poartă dolman verde

și haină roșie; Mateĭ, un dolman roz pe haină albastră. În capăt, „Șerban Cantacuzinò Voevod" (coroană. haine de brocard, guler de samur, brîŭ roșu).

4. Pe două icoane de la catapeteazmă:

҂афг, писал Тиханъ зограф Ивановъ [= 1703; a scris Tihan zugravul Ivanov].

Paraclisul.

1. La intrare: „1792, Maĭ 7".
2. „Damaschin mon[ah] Sinait", zugrăvit ca întemeietor.
3. Icoanele de pe catapeteazmă sînt din 1806, făcute de „Mincul zug[ravŭ]".

Museul.

1. Pe un *Molitvenic* rusesc din 1698, de maĭ multe orĭ iscălitura „Mihaĭ Cantacuzinò Vel Spăt[ariŭ]" și pecetea cu patru inițiale și vulturul bicefal — cunoscută — a luĭ Mihaĭ. — Pe altă foaie:

Acestu Molitvenicŭ iaste alŭ sfinteĭ mănăstirĭ Sinaiĭ de suptŭ muntele Buceaciuluĭ; Iul[ie] 22 d[ni], l[ea]t 7213 [1705].

2. *Evanghelie* rusească mare, din 1689.
3. *Mineie* din Buzăŭ.
4. Pe un patrafir:

Ἐκεντήθη παρὰ τοῦ ἱεροδιακόνου Ζεφαρ [= s'a înnoit de ierodiaconul Zefar]; 1748.

5. Pe fundul uneĭ cutiuțe de metal cu florĭ în relief, lucru apusean:

† Artofor dat sfinteĭ măn[ă]stirĭ Sinaeĭ otŭ Bucečŭ de Mihaĭ Cant. Com[i]s, leat 7235 [= 1726], Dich[emvrie] 3 dni.

Mihaĭ al II-lea se găsia la Brașov, de unde trimese și această cutiuță, între 1716 și 1720; v. *Brașovul și Romîniĭ*, p. 239 și notele.

Antimise din exposiția Museuluĭ.

(V. maĭ sus, pp. 123-5.)

1. Antimis slavon al Mitropolituluĭ moldovenesc Antonie (1730-9), apoĭ:

Acestŭ tabtŭ *(sic)* de antimisŭ s'aŭ făcutŭ precumŭ să veade, cu toată cheltuiala Sfinții Sale chirŭ Antonie Mitropolitŭ sočavschii и всеа Moldoviiĭ, сотвореніа мира [=

de la Facerea Lumii] 720—, ѡт ржства же хсва [= iar de la Naşterea luĭ Hristos] 17—.

E pe o pînză de coloare albăstrie.

2. Cel d'intăiŭ antimis al Mitropolituluĭ Neofit (v. p. 126, nº IV):

Acestŭ d[u]mnezeescu jertvenic pre carele se săvîrşaşte d[u]mnezeiasca cea făr' de sînge şi sf[i]nţita slujbă, s'aŭ blagoslovitŭ şi s'aŭ sfinţitŭ cu măna preaosf[i]nţituluĭ Mitropolitŭ alŭ Ungrovlahieĭ chir Neofit; leat 7248 [1739-40].

Este şi un exemplar din antimisul, publicat în vol. XII, *l. c.*, de la anul 7253 (1744-5).

3. Antimis, fără dată, al luĭ Filaret de Rîmnic (acela pomenit maĭ sus, p. 127, nº VIII; aicĭ am cetit însă: Preaosfinţii Sale). Şi un exemplar din cel de la 1781; v. *Istoricul eparhieĭ Rîmniculuĭ*, p. 216.

4. Antimis al Mitropolituluĭ muntean Dosofteiŭ Filitis:

Cu mîna prasfinţituluĭ Mitropolitŭ alŭ Ungrovlahieĭ chirŭ Dositheĭ, leatŭ 1793.

5. Antimis al luĭ Veniamin Costachi, ca episcop de Roman:

....Care s'aŭ sf[i]nţitŭ de iubitorulŭ de D[u]mnezeŭ chiriu chirŭ Veniaminŭ, episcopŭ Romanuluĭ, la anulŭ 1796, luna —.

6. Antimis al Mitropolituluĭ muntean Nectarie:

....S'aŭ blagoslovitŭ şi s'aŭ sf[i]nţitŭ de smeritulŭ Mitropolitŭ alŭ Ungrovlahieĭ chiriu chirŭ Nectarie, luna luĭ —, 1800.

....S'aŭ tipărit de Dimitrie Mihaĭ mon[ah] Pop[o]vicĭ, tip[ograf], Răm[nic].

7. Alt antimis, al luĭ Dosofteiŭ al Ungrovlahieĭ, din 1809, cu pomenirea Ţaruluĭ ca stăpînitor al Principatuluĭ. Cf. *Inscripţiĭ*, I, p. 288, nº 6.

8. Cel d'intăiŭ antimis al episcopieĭ de Argeş:

....S'aŭ blagoslovit şi s'aŭ sfinţit la smeritul episcop al Argeşuluĭ chir Iosif, şi s'aŭ dat la bisearica din —, hramul —, sud —, 18—.

II. RÎMNICU-SĂRAT.

Mănăstirea.

1. La intrare, de-asupra ușiĭ:

Io C[ostandin] B[răncoveanu] V.[oevod].
Mihaĭ Cantacuzino V[e]l Spat[arŭ].

Ačastă sf[ă]ntă și dumnezeiască mănăstire, al căruia hram să prăznuiaște Adormire de Dumnezeŭ Născătoarii și stăpăniĭ noastre Fečoarii Marii prê-înnălțatul și blagocestivul Domnu Io Costandin B[asarab] B[răncovanu] Voevod, mișcăndu-se den răvna și multa evlavie carea către sf[ă]ntul de dumnezeeștĭ minunĭ arătătoriŭ Muntele Sinaiĭ, den temelie, în loculŭ acesta, unde maĭ nainte o mică bisearică de lemnu era, și închinată aceluĭ sf[ă]ntŭ munte Sinaia, o aŭ rădicat și o aŭ înfrumusețatŭ și o aŭ înzestratŭ cu ceale ce s'aŭ căzutŭ, noŭ ctitor făcăndu-se; începăndu-se a să lucra la anulŭ Domnuluĭ H[risto]s 1691, și s'aŭ isprăvit la leat 1697; la cheltuiala faceriĭ aceștiĭ sfinte mănăstirĭ aŭ dat și Mihaĭ Cantacuzino Spăt[ariŭ], ca și el să s[ă] chiame. Aceste dar s'aŭ făcut în slava și lauda numeluĭ Domnuluĭ și veačniculuĭ D[u]mnezeŭ și în buna pomenire și ertarea păcatelor lor și a' părinților lor; leat 7205 [1697].

2. Chipurile ctitorilor:

'Αβέρκιος ἡγούμενος, μόναχος Σιναΐτης [= Averchie egumenul, monah sinait]. Io Mateiŭ B[asarab] Voevod [haină de brocard de aur]. Jupan Preda Vornicul Brăncoveanul, jupanița Păuna [haine de brocard roșu la amîndoĭ]; jupan Papa snă Preda Vornicul, tatul luĭ Costandin Voevod [capul gol, ras; haină verde cu două brandeburgurĭ de aur; haină de desupt, roșie]; jupanița Stanca Cantacuzino [cu scufie albă, prelungită printr'un văl alb încrețit în jurul gîtuluĭ]; Io Costandin B[asarab] Voevod, Doamna Maria; [fiicele lor:] Doamna Ilinca, Doamna Safta, Doamna Ancuța, Doamna Safta, Doamna Mariia, Doamna Bălașa; [fiiĭ:] Io Costandin Voevod, Io Ștefan Voevod, Io Radul Voevod. [Bălașa vine după dînșiĭ.]

3. Pe păretele din stînga și pe cel stîng:

Io Șerban Bas[arab] Voevod [coroană, veșmînt de brocard roșu]; Costantin biv Vel Post. Cantacuzinò, Elina, jupanița ego; Mihaĭ Cantacuzino Spăt., jupanița Marga; [fiŭ mic:] Mihaĭ snă [e viitorul

Mihaĭ Comisul]; [fete:] Maria, Ancuţa, Păuna, Ilinca [rochiĭ roşiĭ şi vinete].

4. Pe o icoană:

Ačastă s[făn]tă icoană S[făn]ta prap[a]d[o]mna Parascheva s'aŭ înbrăcat [cu] cheltuiala dum[nea]lor Panait Se . . . [prins într'o floare de argint nouă], Hristodor Nicolescul, Eleni, soţiia [luĭ]; spre večnica pomenire; 1813, Iule.

5. Pe alta:

S'aŭ plătitu ačastă icoană de zugrăvitu şi de av. (?) cu argintu de Tocalogaru *(sic)* i Ma[ria], soţia sa, i Neculae fiu-săŭ, spre a lor pomenire; 1835, Iunie.

6. Pe catepeteazma de zid:

Costandie, cu mila luĭ Dumnezeŭ arhiepiscopŭ sfăntuluĭ şi de D[u]mnezeŭ îmblatŭ Munte Sinai. Ἰσαΐας Σιναΐτις; 1806, Septemvrie 7.

7. Pe un artofor:

Διονίσιος ἱερομ. μ. κτῆμα τοῦ ἐξάρχει [e darul mieŭ, Dionisie ieromonahul].

8. Pomelnic noŭ, începînd cu Brîncoveanu.

9. Grafite, ca: Jakob Wlodarski, 1792 şi altele.

Cu privire la întemeiarea mănăstiriĭ din „tîrgul Rîmniculuĭ“, cronica luĭ Radu Greceanu cuprinde la data de 1696 aceste însemnărĭ: „însă mănăstire mare şi cuvioasă, cu chiliĭ de piatră şi cetate împrejur, pentru că, fiind şi în loc ca acela de este în calea oştilor, şi maĭ mult a Tătarilor, drept aceia Măria Sa aŭ pus nevoinţă împreună cu unchiul Mării Sale ce s'aŭ zis maĭ sus, de o aŭ făcut cu tărie, ce multora scăpare şi apărare să fie.“

În toamna anuluĭ 1706 se spune în acelaşĭ izvor că Brîncoveanu a venit la Rîmnic. La 14 Septembre stă acolo, „veselindu-se cu toţĭ boiariĭ Mării Sale“; a doua zi merge la Sărata.

III. BISERICA DIN PAŞCANĬ (Suceava).

1. De-asupra uşiĭ de intrare:

Ačast[ă] svîntă biserică, unde să prăznueşte hramu sfi[n]ţilor arha[n]ghelĭ Mihail şi Gavriil, ani de la zidire Lumi 7172 [1664], Mart 31, s'aŭ ziditŭ dinŭ timelie de fericiţi întru pomenire Iordachi Catacuzino Marele-Spatarĭ şi soţie sa, Alexandra, apoĭ, după întă[m]plărĭ, ağungînd a să afla şi întru stricăčiune şi în lipsă de podoabile cuviinčoasă,

de iznoavă prifăcăndu-să, s'aŭ înnoit cu adăogire și s'aŭ înpodobitŭ înlăuntru cu toate cele după cuviință de Iordachi Balș Marele-Visternic, fiiul fericiților întru pomenire Lupu Balș Marele-Logofăt și soție sa, Safta Catacozini, spre pomenire acelor care după aceia o aŭ păzitŭ și aŭ privighietŭ pentru bună stare eĭ și spre pomenire a tot niamul ctitorilorŭ eĭ, la aniĭ de la Mîntuitoriulŭ Hristosŭ 1807, Maĭ 1.

2. Pe clopotniță, sus:

Изволением wтца и поспѣшением сна и съвршением стго дѹха нача сѧ и създа сѧ, сътвори и ѹкра[си] сїѧ цркви идеж ест храм стго съ в... архистратига и архаггла Михаил и Гаврїил Іwрдакїе вел вистѧрник и кнѣгина его Алеѯандра въ благочстивомѹ и хслюбивомѹ гпр.. ншмѹ Іw Єѹстратїа Воевод гпар земли молдавской, влат ,зрѯв, мсца юл. і днь [= Cu vrerea Tatăluĭ și ajutorul Fiuluĭ și cu săvîrșirea Sfîntuluĭ Duh s'a început și s'a zidit și s'a făcut și s'a împodobit această biserică, la care este hramul Sfîntuluĭ... arhanghel Mihail și Gavriil Iordachie Vel Vistiernic și jupăneasa luĭ Alexandra, supt blagocestivul și de Hristos iubitorul Domnul nostru Io Eustratie Voevod, Domn al țeriĭ Moldoveĭ, în anul 7162 [1664], luna luĭ Iulie în 10 zile.]

3. Pomelnic slavon:

Помен га дшa раб свои блжїи ктитори стои wбители сено [= pomenește, Doamne, sufletele robilor săĭ, cucernicii (?) ctitorĭ aĭ sfîntuluĭ lăcașuluĭ acestuia]: **Ілена, Іwн, Паладїи, Настасїе и чад их, Іwрдакїе Кантакѹзино, Катерина и чад их, Костантин, Іwрдакїе, Іwн, Илинка, Сафта, Настасїе, Михаи, Кт.** [Cantacuziniĭ], **Змаранда и чад их, Іwрдакїе Кт.** [Cantacuziniĭ], **Алеѯандра и чад их, Гаврил, Сїрка и чад их, Геwргїе, Антимїе и чад их, Петрашко, Анна и чад ихи, Апостол, Катрина и чад их, Григорїе Кт.** [Cantacuziniĭ], **Илена и чад их, Марїе, Ілена, Тодер, Марїе и чад их, Елисафта, Іwн.**

4. Pe potir:

Μνησθήτι, Κύριε, τὸν δοῦλον σου, Γεωργίου καὶ τῶν τέκνων. 1802,

τῶν δούλων σου τέκνων

'Ιουλίου [= Adă-ţĭ aminte, Doamne, de robiĭ tăĭ, Gheorghie şi fiiĭ; 1802, Iulie].

5. *Octoih* de Lemberg, 1644.

6. *Rănduiala diaconieĭ* (acefală).

7. Pe o *Cazanie* din veacul al XVII-lea:

Ačastă carte mi-aŭ dăruit-o Ioniţă Beldimanŭ în cursulŭ anilorŭ 7253 [1745], Mart. 20.

Vasile Cantacuzino bivŭ Velŭ Stol[nicŭ].

Denŭ mila luĭ Dumn[e]dzeŭ şi dinŭ silinţa dascăluluĭ meŭ.

8. Pe o *Evanghelie* din 1697:

....Marichi Vist[erniceseĭ]; dat-o la s[făn]ta bisearică ot Băneasa. [Pecetea Cantacuzinilor.]

9. Pe un *Triod* grecesc:

Ačast numit Triodŭ este al dunisale Visterniculuĭ Gheordache Balş, şi l-aŭ închinat sfinti biserici Păşcanĭ, ci este hramul Sfinţi maĭ marĭ. . . Şi amŭ scrisŭ eŭ cu măna dascălu Ştefanŭ Muntianulŭ.

10. Pe un *Triodion* de Bucureştĭ, 7208:

Carte de la Păşcanĭ: ačastă sf[ăn]tă carte ce să numeşte Triodŭ, să să ştie că iaste a părinteluĭ popeĭ Opriĭ snă popeĭ Raduluĭ otŭ Herăstrăŭ, ginerile popeĭ Nanŭ otŭ mahalao popeĭ Crăčunŭ; 7245 [1736-7].

A fost şi la „săhăstrie den Čiahlăŭ" (Durăul), la 4 Ianuar 7149 (1741).

11. *Chiriacodromion* de Bucureştĭ, 1732.

12. *Triod* de Bucureştĭ, 7244 (1736).

13. *Liturghie* de Petersburg, 1752.

14. *Mineie* greceştĭ din veacul al XVIII-lea.

15. *Mineie* de Rîmnic.

16. *Ecteniĭ* pentru Ţarul Nicolae Pavlovicĭ.

17. *Tipicon* de Iaşĭ, 1816.

IV. BISERICA DIN OLTENĬ (lîngă Rîmnicu-Vîlciĭ).

1. Veche însemnare de-asupra uşiĭ (astăzĭ dispărută):

În numele Tatăluĭ şi al Fiiuluĭ şi al Sfîntuluĭ Duh, amin. Ziditu-s'aŭ această sfîntă biserică, unde să prăznueşte hramul sfîntuluĭ arhiereŭ Nicolae, de ctitoriĭ părinţĭ arhiereĭ Eftimie Vlădica şi Mihail episcopul, iar această

tindă, cu clopotniţa, zidită, înfrumuseţată cu zugrăveală, după cum se vede, cu toată cheltuiala robilor luĭ Dumnezeŭ preotu popa Marin, cu soţia sa, Vasilca preoteasa, şi Constandin cu soţia sa Păuna, şi aŭ maĭ ajutat şi alţiĭ, care cu ce aŭ putut: Preda, Ioana, Nicolae, Sora, Dobrea, Floarea, Dima, Catrina, spre večnica pomenire; 7389 [1830], Septemvrie 15.

După Ghenadie Enăceanu, *Visite canonice,* p. 5.

2. Zugrăvit în altar (astăzĭ nu se maĭ vede):

S'aŭ zugrăvit acest altar cu cheltuiala robilor luĭ Dumnezeŭ popa Ioan, diaconu Gheorghe, ca în vecĭ să aibă pomenire; 7303 [1794-5].

Ibid.

3. Afară, de-asupra uşiĭ (iarăşĭ şters):

Nicolae preasfinte,
Caută spre noĭ cu milă fierbinte!
1835, Sept[emvrie] 15.

Ibid.

4. Chipurile ctitorilor (azĭ îngrozitor prefăcute):

Eftimie Vlădica; Mîhail episcop.

Ibid. Reproduse în *Istoricul eparhieĭ Rîmniculuĭ.* p. 8. Ţin pe mînă biserica *fără turn.* Pentru vremea cînd aŭ păstorit aceştĭ arhiereĭ, v. *Floarea Darurilor,* II, despre cartea citată maĭ sus.

5. Zgîrietură în cărămida aparentă a păreţilor lateralĭ:

Прѣставн се Дѹмнтра ереица, лѣт ҂зсві; Михаилъ снъ его, ҂зскє [= a răposat Dumitra preoteasa, la anul 7212=1713-4; Mihail, fiul eĭ. 7225=1716-7].

6. Alta:

Пом[ени] гдн Іоннкї, влет ҂зсѯ [= pomeneşte, Doamne, pe Ioanichie; anul 7260=1751-2].

7. A treia:

Помени гн ереи Стат8, ҂зсѳ, мсца Н[оемвріа] д [= pomeneşte, Doamne, pe preotul Statu; 7209 = 1700, luna Noiemvrie 4].

8. A patra:

Лѣт ҂зтз, Данїел м. [7307=1828-9; Daniil monah].

9. A cincea:

Căndu aŭ luatŭ Nemţi Ţara, la 7225 [1716-7].

10. Pe o cruce (c. 1650-700):

Stanca, Iona, cu fii lor, cu neam[ul] lor.

11. Pe un potir de cositor:

Помни гсди Pop[a] Ghiorghie i Stanca, Rista, Rusa, Marga, Tănas[e], Conda, Chira, Mariia, Aspra; 7227 [1718-9].

12. Pe un *Mărgărit*, întăia ediție:

Leat 7270 [1761-2] de la Facerea Lumiĭ, m'aŭ făcut Măriia Sa Costandin Nicolae Voivod Log[o]f[ăt] za Visterie. D[u]mitru.

13. *Cazaniĭ* din 7246.

14. Pe un *Penticostariŭ* din 1743:

Acest sfănt Penticostarŭ, acestŭ sfăntŭ Penticostariŭ *(sic)* l-amŭ dăruitŭ la schitulŭ sfinteĭ episcopiĭ ce să numeaște Olteniĭ, unde să cinstește și să prăznuiaște hramulŭ sfîntuluĭ ierarhŭ Nicolae, ca să fie pentru treaba sfinteĭ bisericĭ stătătorŭ, ca în veacĭ să amŭ pomenire; Fev[ruar] 26 dni, 7254 [1746].

În două locurĭ, pecetea cu negru a episcopuluĭ Climent.

Și în *Istoricul eparhieĭ Rîmniculuĭ*, p. 328, nota 2.

V. CRUCE DIN ȚIGĂNIA RÎMNICULUĬ-VÎLCIĬ.

Cu vrearea Tatăluĭ și cu ajutoriul Fiiuluĭ și cu săvrășirea Sf[ă]ntuluĭ Duh rădicatu-s'aŭ ačastă sf[ă]ntă și de viiață făcătoare cruce întru lauda sf[ă]ntuluĭ și de ciude făcător[iŭ] Nicolae în zilele bunuluĭ creștin Io Duca Voevod, cu toată userdia și cu nevoința preasfințituluĭ părinte chir Stefan arhiepiscop Răimniculuĭ, Noul-Severin, meseța... 20, leat 7183, 1673 [fals, de fapt, 1675].

Pe altă lature:

Această sfăntă cruce s'aŭ mutat de Andreĭ, Ecaterina, Vasile, Mihaĭ, Ioan, Maria, Măria.